

HASSP-MANIFESTET

FÖRORD OBEYARUM

Vi lever i en brytningstid.

Teknologin förändrar världen snabbare än vår förståelse hinner med. Klimatet pressar planetens gränser. Demokratin utmanas av polarisering, desinformation och ett växande avstånd mellan människor och makt. Men varje kris bär också fröet till förnyelse. **HASSP/HAI+** föddes ur insikten att vi bör tänka och agera holistiskt – se sammanhang där andra ser stuprör, bygga broar där systemet byggt murar. Genom att förena mänsklig empati med artificiell intelligens och det okända skapas nya möjligheter: att förstå komplexitet, att samordna resurser och att stärka medborgarkraften. **HAI+** (Holistic Artificial Intelligence) integrerar teknik och mänsklighet – inte som motsatser, utan som partners i skapandet av en hållbar framtid. Med ”+” inkluderas det okända för att ständigt vara i spets.

Idén är att skapa ett omfattande öppet nätverk för alla att delta i. Dess kärna i såväl noder, nav som hubbar har vi tänkt ett Obeyarum. Dess uppbyggnad bygger på Holism och AI samt ett manifest som ständigt ska vara uppdaterat vad gäller bakgrunder, innovationer, idéer, mål och problem av alla slag. De ska stå i förbindelse med varandra. Manifestet ska locka civilsamhället unga som gamla, akademien, näringslivet kulturen och det offentliga att samverka.

Avsikten är att detta dokument ska uppfattas som ett manifest till hjälp för dess medlemmar. Varje ämne är åtskilt och manifestet ska inte läsas från pärm till pärm. **HASSP/HAI+** har ännu inga resurser vilket kan missuppfattas på vissa ställen och upprepningar finns det gott om då avsikten är att bara aktuella teman väljs från förteckningen. De hänger inte ihop. Detta är inte bara en redovisning. Det är en inbjudan till samverkan för en implementering.

Det är dags att bygga det samhälle vi verkligen vill leva i.

Det är dags för **HASSP/HAI+**

Sverige halkar efter – vi behöver en holistisk färdplan NU

PROBLEM

AI-kommissionens
varhing:

“Avsaknad av
strategisk planering
och samordning
saktar ner och hindrar
utveckling”

- Fragmenterad samhällsplanering
- Ingen tydlig AI-strategi
- Demokratiskt underskott
- Risk för att tappa global konkurrenskraft

Framtiden byggs inte i stuprör.
Den byggs tillsammans –
och den byggs nu.

LÖSNING

HASSP/HAI+

Holistic Association
Social Science Park
+ Holistic AI

Nationelit +
internationelit
samhällslabb

Samskapande mellan
politik, akademi,
näringsliv, civilsamhälle
och medborgare

AI och XR för att
simulera framtids-
scenarier i realtid

Holistiska färdplaner
som bryter stuprör

Upptäck HASSP/HAI+

2 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Förord: HASSP/HAI+

2 Innehållsförteckning

3 HASSP/HAI+ – När helheten återvänder till framtiden

4.1 Västsverige visar vägen via tillit och talang (Ur annons i GP)

4.2 Läget för HASSP/HAI+ Piloten

4.3 Kan HASSP/HAI+ bli en rörelse som alla kan acceptera?

5 Filosofisk betraktelse

6 HASSP/HAI+ – en katalysator för den nya epoken

7 Bakgrunden: “Omställning” och “inbördeskrig”

8.1 Ärende: HASSP/HAI+ som stöd för Göteborgs ledande roll...

8.2 Mellanrum

8.3 Visual Intelligence Sweden (VIS) 8.3.2 Jämförelse

8.4 Visual Intelligence Sweden (VIS) Citat från ett mejl till SVVH

9.1 Fred

9.2 Säkerhet

9.3 Biodiversitet

10 Genomförd kartläggning av dagens vetenskapspark

11.1 Obeyarum – Demokratirum för kollektiv intelligens

11.2 HASSP/HAI+ -Nätverkets obeyarum

11.3 Fördjupade beskrivningar

12 Efterforskning

13 Nätverk

14 Kopplingen mellan AIoT och HASSP/HAI+

15 Designhistorier

16 COP30 Belém

17 NPF

18 Läget för HASSP/HAI+ Piloten

19 Ekonomi

20.1 NYHET. Youngspace

20.2 Lösningen är HASSP/HAI+

21 Samverkan HASSP/HAI+ och folkbildningen

22 Idéburet & socialt byggande

23.1 Nu stänger Älvrummet

23.2 HASSP/HAI+ & Älvrummet –

24 Länkar

25 Förslag till nästa steg

3 HASSP/HAI+ – När helheten återvänder till framtiden

Vi lever i en tid av överflödande information men brist på förståelse. Klimatet krisar, demokratin försvagas, tekniken rusar fram – men sammanhangen tappas bort. Våra samhällen är organiserade i stuprör där varje sektor optimerar sin del, medan helheten förloras. Resultatet blir fragmenterade lösningar på komplexa problem.

Vi ser det överallt: i politiken som fastnar i kortsiktighet, i forskningen som delas upp i isolerade discipliner, i medieflöden som förstärker polarisering i stället för förståelse. Det är inte viljan som saknas – det är strukturen för att se helheten.

Det är här **HASSP/HAI+** kommer in som nästa steg i samhällsutvecklingen.

Ett **systemskifte**: ett levande nätverk av platser, människor och teknologier där vetenskap, konst, teknik och medborgarkraft möts för att tillsammans utforska framtiden.

Genom **Holistic AI** blir det möjligt att visualisera samband, simulera konsekvenser och fatta beslut som bygger på helhet – inte på stuprör. HAI är inte en artificiell intelligens som ersätter människan, utan en kollektiv intelligens som stärker det mänskliga. Den hjälper oss att se hur våra val påverkar ekosystem, samhällen och framtida generationer – innan skadan är skedd.

HASSP/HAI+ utgår från en enkel men djup insikt: Vi kan inte lösa komplexa problem med fragmenterade tankesätt.

Därför bygger HASSP/HAI+ en ny typ av samhällslabb – både fysiska och digitala – där medborgare, forskare, konstnärer och företag samskapar lösningar i realtid. Platser där kunskap inte bara produceras, utan levs och delas. Där hållbarhet inte är ett projektmål, utan en pågående dialog mellan människor och natur.

Tänk Göteborg som den första holistiska staden – där varje stadsdel har sin egen nod i ett globalt nätverk av kunskap, kreativitet och omtanke. Där konst möter AI, där ungdomar samarbetar med forskare, och där beslutsfattare får stöd av verklighetens komplexitet.

HASSP/HAI+ växer fram som ett svar på vår tids mest brännande fråga: Hur kan vi återta kontrollen över utvecklingen utan att kväva den? Svaret är samverkan på en ny nivå – en där helheten äntligen får plats.

För att lyckas krävs att vi tänker om, inte bara vad gäller teknologi och ekonomi, utan också vad gäller förhållningssätt. Vi behöver se samhället som ett ekosystem, inte en maskin. Vi behöver återuppfinna demokratin som ett levande samtal, inte en tävling om makt. Vi behöver använda AI för att förstärka vår gemensamma intelligens.

HASSP/HAI+ är en inbjudan. Till forskarna som vill göra skillnad, konstnärerna som vågar öppna sinneshorisonter, politikerna som ser bortom mandatperioder och till medborgarna som vill ta framtiden i egna händer. Helheten väntar inte. Det är dags att väcka den till liv. HASSP/HAI+ är början på en ny berättelse – där vetenskap, konst och medborgarskap möts i en gemensam intelligens för framtiden.

4.1 Västsverige visar vägen via tillit och talang (Ur GP annons)

”Göteborg är en region som gång på gång bevisar sin styrka i samverkan. När näringsliv, akademi och offentlig sektor drar åt samma håll skapas något större än summan av delarna. Nu står Västsverige inför nya avgörande vägval – inte minst inom kompetensförsörjning och infrastruktur... Här känner aktörerna varandra, möts regelbundet och löser problem i dialog...

Att framtiden tillhör regioner som kan kombinera ett globalt synsätt med lokal samverkan är ingen slump - Göteborg lyckas väl med denna framgångskombination. När företag, politiker och forskare sitter vid samma bord uppstår en klokskap i det kollektiva. Kanske är det just där Göteborgs verkliga konkurrensfördel ligger... relationer, idéer och vilja att samarbeta - som fortsätter att driva Göteborg framåt.”

GP-annonsen nyligen har en kärna av sanning. Men – det räcker inte längre

Det är sant att Göteborgsregionen har en stark tradition av samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Det är också sant att det finns en kultur av tillit, öppenhet och praktisk problemlösning – en sorts västsvensk ekosystemmentalitet. Varför **HASSP/HAI+** behövs, inte trots, utan på grund av den typ av samverkan som beskrivs i GP-annonsen.

Det GP-artikeln beskriver är Triple Helix-modellen (näringsliv–akademi–offentlig sektor). Den modellen var mycket framgångsrik under 1990–2010, men världen har förändrats:

- **AI och systemkomplexitet** kräver mer tvärvetenskapliga, adaptiva strukturer.
- **Medborgarna** har hamnat utanför de stora rummen där besluten tas.
- **Kulturen och det sociala kapitalet** hanteras inte som centrala innovationskrafter.
- **Klimat- och välfärdskriserna** kräver helhetssyn – inte fler stuprör.

Med andra ord: den gamla samverkansmodellen är nödvändig men inte tillräcklig.

HASSP/HAI+ är nästa evolutionära steg

HASSP/HAI+ representerar den kompletterande helixen – den som lägger till kulturen, civilsamhället och medborgarkraften samt det okända. Det är just denna kompletterande komponent som gör samverkan holistisk, snarare än sektorbunden.

Skillnaden kan beskrivas så här:

Modell	Aktörer	Fokus	Resultat
Triple Helix	Näringsliv + Akademi + Offentlig sektor	Innovation & konkurrenskraft	Ekonomisk tillväxt
Holistisk Helix (HASSP/HAI+)	+ Kultur & Medborgare	Helhet & mening	Hållbar samhällsutveckling

HASSP/HAI+ fördjupar den västsvenska modellen – den bygger vidare på tilliten och samverkanskulturen, men öppnar dörren för att:

- AI används för att förstärka mänsklig och social intelligens, inte ersätta den,
- konst och kultur integreras i samhällsplanering och teknik,
- medborgarna blir aktiva medskapare i framtidsbygget, inte passiva mottagare.

Göteborg kan bli först i världen

Det är därför *just Göteborg* är rätt plats att gå från Triple till Holistisk Helix. Den tillit och samverkanskultur som redan finns är näringsjorden för HASSP/HAI+. Det som behövs nu är modet att låta fler röster och perspektiv ingå i systemet – inte för att ersätta det gamla, utan för att göra det komplett. HASSP/HAI+ blir då inte ett alternativ *till* Göteborgs styrka, utan dess naturliga nästa steg.

Det GP beskriver är sant – men ofullständigt. HASSP/HAI+ är svaret på den utveckling som behövs för att Västsverige verkligen ska kunna "visa vägen" – genom tillit, talang *och* helhet.

Från maskinlogik till livslogik

Det vi behöver är inte ännu en teknisk revolution, utan en systemisk evolution – en övergång från maskinlogik till livslogik. Det är här holismen kommer in: förståelsen att allt hänger ihop – att varje teknik, varje institution och varje människa är del av ett levande vävverk.

AI kan antingen förstärka maskinlogiken – effektivisera, centralisera, kontrollera – eller bli den katalysator som hjälper oss se och samordna helheter. Skillnaden ligger i hur vi använder den – och i vilka strukturer vi bygger kring den.

4.2 Läget för HASSP/HAI+ Piloten

Nu satsas det på att få till stånd en pilot HASSP/HAI+ i Göteborg. Är det taktiskt att även satsa på en annan stad för piloten till exempel Mölndal?

HASSP/HAI+ är i grunden en metod och en struktur – inte bunden till en enskild geografisk plats. Det innebär att:

- Trovärdighet vinnas om ett konkret pilotfall skapas. Göteborg är symboliskt,
 - Strategiskt vinnas handlingsutrymme genom att inte göra sig beroende av en enda kommun.
- Ja**, det är taktiskt klokt att parallellt förbereda en alternativ nod i exempelvis Mölndal.

Mölndal – ett smart alternativ

Mölndal har flera fördelar:

- Mölndal kan också bli en nod för den sociala dimensionen av AI inom hälsa.
- De profilerar sig som **snabbfotad innovationskommun** med mindre byråkrati än Göteborg.
- Starka aktörer som **AstraZeneca**, **GoCo Health Innovation City**, och **Mölndals Stad** vill gärna framstå som samverkansvilliga och framtidsorienterade.
- Geografiskt är det fortfarande "Göteborgsregionen", vilket gör att det går att marknadsföra piloten som en Göteborgs-regional testbädd även om Göteborgs Stad inte formellt står bakom.
- Det ger förhandlingsposition: "Start i Mölndal om Göteborg inte vill" signalerar att HASSP/HAI+ rör sig oavsett motstånd.

Rekommenderad strategi: "Tvåstegs-taktik"

Steg 1 – Göteborg som huvudspår

Fortsätt processen, dialogen och den symboliska placeringen där. Presentera HASSP/HAI+ som en resurs för Göteborgs utveckling, inte som ett medborgarförslag.

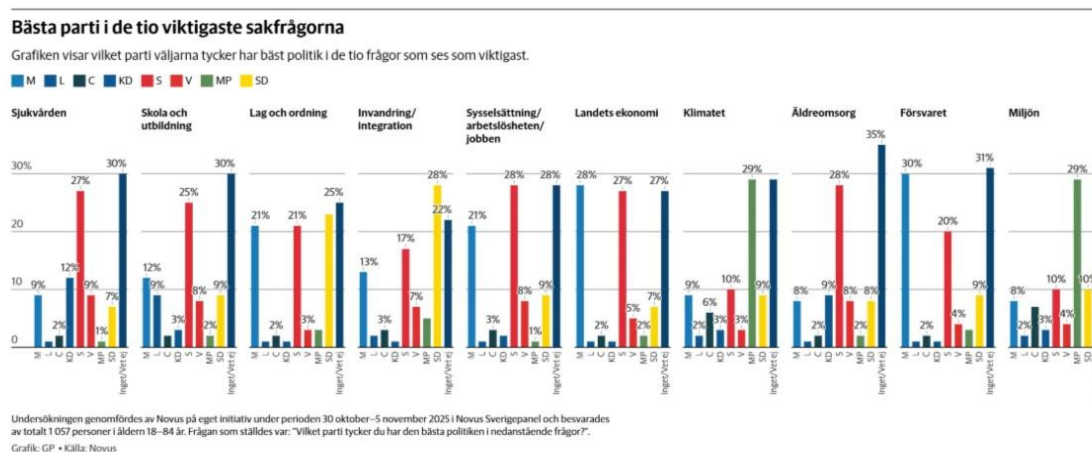
Steg 2 – Mölndal (eller annan kommun) som parallell öppen möjlighet

Skapa en dialogöppning med Mölndals stad eller GoCo Health Innovation City:

Hålla momentum även om Göteborg drar ut på processen. Ha ett "Plan B" som kan snabbt aktiveras. Skapa en **regional** snarare än kommunal identitet för HASSP/HAI+.

4.3 Kan HASSP/HAI+ bli en rörelse som alla kan acceptera?

Politiska partierna tycker!

Grafik:GP * Källa Novus

HASSP/HAI+ rör sig redan i ett fält där flera världsbilder möts: teknologisk utveckling, samhällsförnyelse, fredsarbete, demokratifrågor och medborgardrivna initiativ. Det gör att projektet potentiellt kan bli **en bro snarare än en part** i den typ av polarisering du beskriver.

1. Var hamnar HASSP/HAI+ i en tid av omställning och konflikt?

HASSP/HAI+ ligger i den systemiska mittpunkten — mellan teknik, kultur, politik och medborgarengagemang. Där andra talar om omställning av enskilda delar (media, ekonomi, energi osv.) försöker HASSP visa hur dessa delar hänger ihop i ett levande system. I ett samhällsläge där vissa ser "inbördeskrig" mellan civilsamhälle och etablerade strukturer kan HASSP fungera som en neutral samarbetsplattform — inte för att ta sida, utan för att skapa nya sätt att tänka och handla tillsammans.

2. Kan HASSP/HAI+ bli en rörelse som alla kan acceptera?

Kanske inte "alla" — men den kan utformas så att ingen behöver känna sig utestängd. Nyckeln är att HASSP/HAI+ inte kräver en specifik ideologi eller tro, utan bygger på:

- **holism:** att se helheter istället för motsättningar,
 - **association:** frivillig samverkan snarare än styrning,
 - **AI som spegel:** teknik som hjälper oss förstå våra egna mönster, inte ersätta människan.
- På så sätt kan HASSP/HAI+ fungera som en **metarörelse** – ett ramverk där olika rörelser och sektorer kan samarbeta utan att behöva ge upp sina egna identiteter.

3. Strategisk positionering för att behålla legitimitet

För att HASSP/HAI+ ska kunna bli den bro som behövs krävs att det:

- håller **fokus på process och dialog** snarare än dogmer,
- bygger **förtroende mellan nivåer** (stat, kommun, civilsamhälle, näringsliv, forskning),
- lyfter **ram konkreta exempel** på där samverkan redan fungerar,
- och **kommunicerar hoppfullt**, inte som en motkraft, utan som ett *system för samskapande*.

HASSP/HAI+ bör **inte välja sida** i omställningens konflikter utan snarare **bygga det nya samtalsrummet** där alla sidor kan mötas. Det kan bli den gemensamma nämnaren i en tid när många annars söker "sin" bubbla.

5 Filosofisk betraktelse

Efter dinosaurierna – människans nästa evolution är holistisk

När dinosaurierna dog ut för 66 miljoner år sedan förändrades allt. En värld som dominerats av styrka och storlek ersattes av en där snabbhet, samarbete och anpassningsförmåga blev livets nya valuta. Katastrofen öppnade vägen för däggdjuren – och till slut för människan.

I dag står vi inför en liknande brytpunkt. De industriella strukturer som burit samhället de senaste 200 åren – storskaliga ekonomier, centraliserad makt, linjära flöden – håller på att nå sina biologiska och sociala gränser. De är vår tids dinosaurier.

Klimatförändringar, ojämlikhet, psykisk ohälsa och digital fragmentering är inte isolerade kriser, utan symtom på samma sak: ett system som har vuxit sig för tungt för att kunna röra sig. När förändringens asteroid nu träffar – i form av artificiell intelligens, robotisering och global komplexitet – kan vi inte längre rädda det gamla. Men vi kan föda något nytt.

Den katastrofen öppnade vägen för däggdjurens explosion – de små, nattaktiva varelser som tidigare levde i skuggan av dinosaurierna

Om katastrofen inte hade hänt

Om dinosaurierna hade fortsatt dominera, skulle evolutionen ha följt helt andra banor. Dinosaurierna hade redan fyllt nästan alla roller på land, i luft och vatten. Däggdjuren var små och tillbakapressade. De hade föga chans att sprida sig, bli större, och utveckla klipska hjärnor.

Dinosaurier (särskilt de snabba theropoderna) hade troligen hög metabolism, men deras hjärnstruktur var inte på väg mot mänsklig nivå. Det fanns inget evolutionärt tryck mot intelligens i vår mening. Människans evolution krävde många steg: istider, skogar som blev savanner, liv som tvingades anpassa sig till verktyg, eld, samarbete. Allt detta berodde på jordens klimatiska instabilitet efter dinosauriernas död.

Möjliga alternativ: "Dinosauriemänniskor"

Forskare har ibland spekulerat i att vissa dinosauriegrupper kan ha fortsatt utvecklas mot större intelligens om de fått 60+ miljoner år till. Då hade jorden kanske haft en helt annan form av civilisation: reptilisk, kallblodig, kanske med helt andra sociala och sensoriska egenskaper. Men: Evolution är inte målinriktad — så även om någon form av intelligens kunde uppstå, är det nästan osannolikt att människan i vår nuvarande form skulle existera. Om dinosaurierna inte hade dött ut, är det mycket osannolikt att människor någonsin hade uppstått. Däggdjuren hade förblivit små, nattaktiva insektsätare.

Holistiskt perspektiv

I ett större systemiskt perspektiv visar detta något djupare: Katastrofer skapar möjligheter. Massutdöenden fungerar som naturens sätt att "nollställa" systemet och frigöra evolutionär potential. Utan störningar, ingen förändring — utan död, ingen ny skapelse. Det är samma princip som i sociala och teknologiska system: stagnation leder till sårbarhet, medan kris öppnar dörren till innovation.

När dinosaurier dör

Det är lätt att se massutdöendet som en tragedi. Men ur ett holistiskt perspektiv var det också ett slags evolutionärt andetag. När ett system blir för stabilt, för slutet, för dominerande, förlorar det sin förmåga att anpassa sig. Då krävs något som bryter mönstret.

Vi står i dag inför något liknande.

De ekonomiska, politiska och teknologiska "dinosaurier" som byggt den moderna världen har vuxit sig så stora, komplexa och ineffektiva att de inte längre kan förändras inifrån.

De är kraftfulla – men trögrörliga. De förbrukar resurser, men har svårt att skapa mening.

De har växt sig för stora för sina ekologiska och sociala ekosystem.

När förändringens asteroid träffar – i form av AI, klimatkris, social fragmentering och kulturell förskjutning – skakas hela det gamla ekosystemet. Det är smärtsamt. Men det är också nödvändigt. För utan kollaps, ingen transformation.

Däggdjuren efter dinosaurierna – och människan efter industrisamhälle

HASSP/HAI+ kan ses som ett av de första "däggdjuren" i den nya samhällsepoken.

Små, snabbrorliga, experimentella, samverkande. Där gamla system byggde på hierarki och kontroll, bygger de nya på relation, samarbete och medvetenhet. De fungerar inte genom dominans, utan genom nätverk. De söker inte evig tillväxt, utan levande balans. Precis som däggdjuren hittade sin plats i skuggorna innan de tog steget fram, behöver dagens sociala innovationer skapa frizoner för evolution – platser där nya sätt att leva, lära och leda kan prövas innan världen är redo att skifta.

HASSP/HAI+’s noder, med sin koppling mellan kultur, teknik och medborgarkraft, är just sådana platser. De fungerar som evolutionära fickor där mänsklig och artificiell intelligens kan växa ihop på ett hållbart sätt – där tekniken tjänar livet, inte tvärtom.

Holismens läxa

Naturens historia lär oss att varje kris innehåller en dold intelligens. När system blir för komplexa, för tunga, för centraliserade, måste de födas på nytt i en annan form. Det gäller arter, civilisationer och kanske medvetandet självt. Holism handlar inte om att undvika förändring, utan om att förstå den som en levande process. Att se att döden av det gamla är förutsättningen för det nya. Att inte klamra sig fast vid dinosaurierna – utan börja bygga däggdjurens värld.

Från utdöende till uppvaknande

Om dinosauriernas fall gav plats åt människan, kan vår tids kris ge plats åt något ännu större: ett samhälle där intelligens, empati och teknologi smälter samman i en ny evolutionär fas.

HASSP/HAI+ kan bli en del av den processen – ett ekosystem där medvetenhet, kreativitet och kollektiv intelligens möts för att skapa livskraft istället för makt.

Från maskinlogik till livslogik

Det vi behöver är inte ännu en teknisk revolution, utan en systemisk evolution – en övergång från maskinlogik till livslogik. Det är här holismen kommer in: förståelsen att allt hänger ihop – att varje teknik, varje institution och varje människa är del av ett levande vävverk. AI kan antingen förstärka maskinlogiken – effektivisera, centralisera, kontrollera – eller bli den katalysator som hjälper oss se och samordna helheter. Skillnaden ligger i hur vi använder den.

Dinosauriernas läxa

I den gamla ordningen mätte vi framgång i tillväxt, produktion och kontroll.

I den nya kommer vi att mäta livskraft, samverkan och mening.

Dinosauriernas död var inte slutet på livet – det var början på en ny epok. På samma sätt kan vår tids systemkris bli början på något mänskligare – en civilisation som inte dominerar naturen, utan deltar i den. Det kräver mod att låta det gamla dö, men ännu mer mod att vårda det nya som växer fram: lokala innovationsnoder, medborgarlabb, sociala AI-plattformar och kulturdrivna samarbeten. Där uppstår framtidens yrken, framtidens demokrati – och kanske framtidens medvetande.

6 HASSP/HAI+ – en katalysator för den nya epoken

Bakgrunden till HASSP/HAI+: Ett växande nätverk av mötesplatser och labb där kommuner, universitet, föreningar och medborgare samverkar för att testa nya sätt att leva, lära och leda.

HASSP/HAI+ bygger på tre principer:

1. **Holism** – att förena teknik, kultur och samhälle i levande ekosystem.
2. **AI som allmänintelligens** – inte som ersättning för människor, utan som spegel och förstärkare av vår kollektiva intelligens.
3. **Medborgarkraft** – att alla kan delta i skapandet av framtidens samhälle, oavsett bakgrund

Det är en struktur för att utveckla det nya samhällsskiktet – den mellanvärld där människor, AI och organisationer samspekar för helhet. En infrastruktur för mänsklig evolution.

En uppmaning

Om dinosauriernas fall banade väg för människan, kan vår tids kris bana väg för nästa steg: det holistiska samhället. Ett samhälle där vi inte längre frågar: Vad kan tekniken göra för oss? Utan: Hur kan tekniken hjälpa oss leva i balans med varandra och med planeten?

HASSP/HAI+ bjuder in kommuner, forskare, konstnärer och medborgare att tillsammans bygga den gränsöverskridande struktur som krävs för att gå in i denna nya evolutionära fas. Det är inte längre en fråga om att överleva – utan om att evolvera. Precis som de små däggdjuren en gång gjorde, kan vi börja i det lilla. I mötet mellan människor, idéer och intelligenta verktyg kan något helt nytt börja andas.

I dag står mänskligheten inför en liknande brytpunkt. De industriella strukturer som bar samhället under 1900-talet – storskalighet, centralisering och linjära flöden – håller på att nå sina gränser. Klimatkris, ojämlikhet, psykisk ohälsa och digital fragmentering är inte separata problem utan uttryck för samma sak: ett system som har vuxit sig för tungt för att kunna röra sig. När AI nu accelererar förändringen är frågan inte längre om vi kan rädda det gamla, utan vad som ska födas i dess ställe.

Från maskinlogik till livslogik

Vi har i två sekel byggt samhällen efter maskinens principer: kontroll, standardisering och effektivitet. Resultatet har blivit tillväxt – men också en växande känsla av meningslöshet och brist på helhet. Nästa fas kräver ett skifte till livslogik: att förstå samhället som ett levande ekosystem där ekonomi, kultur, teknik och natur hänger samman. Holism innebär inte att allt flyter, utan att allt samverkar. AI kan bli ett avgörande verktyg i denna omställning – om vi använder den rätt. Den kan antingen förstärka maskinlogiken genom övervakning och kontroll, eller bli en katalysator som hjälper oss se samband, samordna resurser och fatta beslut som gynnar helheten.

HASSP/HAI+: en svensk modell för evolutionär samhällsutveckling

I Sverige finns nu initiativet HASSP/HAI+ Det avses bli ett nätverk av mötesplatser, labb och noder där kommuner, universitet, kulturaktörer och medborgare samarbetar för att utveckla nya former av samhällsinnovation. Syftet är att bygga katalysatororganisationer – strukturer som förenar sociala, tekniska och kulturella perspektiv. Dessa kan i sin tur ge upphov till helt nya yrken och roller som: holistiska systemarkitekter, medborgardesigners, AI-facilitatorer och samhällskoreografer. HASSP/HAI+ avses fungera som ett ”socialt science park-system”, där konst, forskning och teknik möts i lokala pilotprojekt och processer. Genom dessa kan medborgare inte bara delta – utan också bidra – till att forma framtidens samhällsmodeller.

7 Bakgrunden: “Omställning” och “inbördeskrig”

Från överlevnad till evolution

Vår tids kris behöver inte bli mänsklighetens undergång. Den kan, liksom dinosauriernas fall, bli porten till nästa evolutionära fas – där mänsklig intelligens samspelar med artificiell intelligens för att stärka livet på planeten.

När rörelser talar om omställning av allt – från media till valutasystem – handlar det ofta om en vilja att byta paradigm, att lämna ett system som upplevs ohållbart.

När en tidning samtidigt beskriver läget som ett slags inbördeskrig mellan civilsamhället och övriga visar det att den omställningen inte sker harmoniskt, utan kantas av misstro, konkurrerande sanningar och kamp om tolkningsföreträde.

I det läget behövs något som inte väljer läger, utan skapar struktur för gemensam förståelse och handling. Där hamnar HASSP/HAI+.

HASSP/HAI+ som medlande kraft

HASSP/HAI+ kan ses som en brobyggande rörelse mellan olika världar:

1. mellan det tekniska och det mänskliga,
2. mellan stat och civilsamhälle,
3. mellan marknadens logik och medborgarens behov.

Det handlar inte om att välja ett system (ex. dagens mediestruktur eller ett nytt valutasystem), utan om att skapa ett ekosystem av system, där olika initiativ kan samexistera och spegla varandra genom holistisk analys och AI-stöd.

HASSP/HAI+ kan alltså fungera som en meta-infrastruktur för samverkan, där olika omställningsrörelser, företag och offentliga aktörer kan testa sina idéer utan att behöva bekämpa varandra.

HASSP/HAI+ kan bli en rörelse som ingen behöver utesluta sig ifrån. Förutsättningen är att den inte bygger på en enda ideologi, utan på tre gemensamma värden:

1. **Helhetssyn** – att alla delar påverkar varandra.
2. **Dialog och association** – frivillig samverkan utan hierarkiskt tvång.
3. **Reflekterande AI** – teknik som förstärker mänsklig medvetenhet, inte ersätter den.

Därmed kan HASSP/HAI+ bli ett *neutralt men meningsfullt fält* – ett fredsprojekt i en polariserad tid. Det blir ett ramverk snarare än en front, en process snarare än en position.

Den strategiska positionen

Om man placerar HASSP/HAI+ i det större samhällslandskapet kan man se tre läger:

1. De som **vill bevara** det nuvarande systemet.
2. De som **vill ersätta** det med något helt nytt.
3. Och de som **vill överbygga och transformera**.

HASSP/HAI+ tillhör den tredje kategorin.

Det är en fredlig transformation – inte genom konflikt, utan genom kollaboration, medvetandegörande och samskapande.

8.1 Ärende: HASSP/HAI+ som stöd för Göteborgs ledande roll i hållbar och demokratisk samhällsutveckling

HASSP-gruppen arbetar vidare med idén HASSP/HAI+ och redovisar här de senaste som kan leda till en pilot i t.ex. Göteborg. En historisk möjlighet. Processen som nu pågår inom Miljöförvaltningen och Demokrati och medborgarservice kan – med rätt strukturstöd – ge staden en internationellt ledande roll i övergången till ett hållbart och inkluderande samhälle.

Bakgrund: behovet av en ny struktur

Dagens samhällsutmaningar är komplexa och sammanflätade: klimatförändringar, social ojämlikhet, digitalisering, demokratiskt deltagande och ekonomisk omställning påverkar varandra. Trots stora satsningar hanteras dessa frågor ofta i separata stuprör. Resultatet blir fragmentering, dubbelarbete och förlorad helhetssyn.

För att förverkliga en ny struktur föreslår vi att Göteborgs stad samverkar med initiativet **HASSP/HAI+ (Holistic Association Social Science Park med Holistic AI +det okända)** – en ny modell för helhetsbaserad samhällsutveckling.

Plustecknet i **HASSP HAI+** symboliserar den utvidgade horisonten för mänsklig och artificiell förståelse. Det står för allt det okända, ännu upptäckta och potentiella – de samband, erfarenheter och framtida skeenden som ligger bortom dagens synfält men som ändå påverkar våra beslut och samhällens utveckling. “+” är en markör för helhetens öppna dimension. Det representerar både det kommande, med dess möjligheter och utmaningar, och det förgångna, med dess lärdomar och konsekvenser som fortfarande verkar i nuet.

På så sätt inbjuder “+” till att väva samman tidens olika lager i analys, planering och innovation. I praktiken innebär detta ett medvetet arbetssätt där holistiska konsekvensanalyser inte enbart bygger på det mätbara och kända, utan också inkluderar det imaginära, det minnesburna och det ännu oförutsedda. “+” påminner om att varje system och varje beslut endast kan förstås som en del av en större helhet i ständig förändring.

HASSP HAI+ är därför mer än ett nätverk, en plattform, en modell – det är ett levande lärandeekosystem där mänsklig och artificiell intelligens samverkar för att utforska, spegla och utvidga gränserna för vår kollektiva kunskap. Plustecknet är löftet om kontinuerlig utveckling, överskridande av gränser och öppenhet för det som ännu inte har tagit form.

HASSP/HAI+ avses utvecklas i samverkan för att möta just denna systembrist. Det är inte en process i traditionell mening, utan en ny samhällsstruktur – ett nätverk av platser, aktörer och digitala verktyg där vetenskap, konst, teknik och medborgarkraft samverkar i praktiken. Ett nätverk som samögs av dess medlemmar. Genom Holistic AI (HAI) blir det möjligt att synliggöra samband, förstå konsekvenser och ta mer välgrundade beslut utifrån helhetsperspektiv. HASSP/HAI+ bygger på insikten att: Vi kan inte lösa komplexa problem med fragmenterade tankesätt.

8.2 Mellanrum

💡 HASSP/HAI+ – från silos till synergier

Många av dagens utvecklingsprocesser – inom såväl miljö, demokrati som teknik – sker i välorganiserade men isolerade silos. Miljöförvaltningens och Demokrati och medborgarservices gemensamma arbete är ett exempel, och Visual Intelligence Sweden (VIS) är ett annat. Alla gör viktiga insatser inom sina respektive områden, men risken är att helheten går förlorad när systemet fragmenteras.

HASSP/HAI+ (Holistic Association Social Science Park med Holistic AI) har uppstått just ur behovet att överbrygga dessa gränser. HASSP/HAI+ är inte ytterligare en silo – utan en metod och en rörelse som gör det möjligt för olika sektorer att samverka holistiskt.

Istället för att försöka lösa komplexa samhällsfrågor var för sig, skapar HASSP/HAI+ mötesplatser i mellanrummet – där civilsamhälle, forskning, offentlig sektor, konst och näringsliv kan mötas på lika villkor. Det är i dessa mellanrum som de nya företagen, idéerna och lösningarna växer fram – som katalysatorer för helhetseffekter.

När teknik, demokrati och miljö kopplas samman uppstår synergier som gör att 1 + 1 blir 3. Det är just här HASSP/HAI+ kan fungera som en bro mellan initiativ som VIS och de kommunala utvecklingsprocesserna – där varje aktör bidrar med sin specialkompetens men helheten stärks genom samordning, öppenhet och medskapande.

Under konferensen den 22 november vill vi därför lyfta fram HASSP/HAI+ som en plattform där de olika silostrukturerna kan samverka – och gärna nämna att Visual Intelligence Sweden redan visat intresse för att utforska detta helhetsperspektiv tillsammans med oss.

HASSP/HAI+ står för **den rörelse som förenar det mänskliga, det teknologiska och det ekologiska** – för att skapa en framtid där samverkan i mellanrummen blir Sveriges styrka.

8.31. Vad Visual Intelligence Sweden (VIS) verkar stå för

Utifrån formuleringen i mejlet låter det som att:

- **VIS är ett innovations- och industridrivet initiativ**, med fokus på **XR (Extended Reality)**, **visuell intelligens och nationell konkurrenskraft**.
- De nämner **”människocentrerad XR”**, vilket *låter* holistiskt, men i praktiken betyder det ofta *”användarcentrerad design”* – alltså fokus på *slutanvändarens upplevelse* snarare än *hela samhällets ekologi och relationer*.
- Projektet är i linje med **Vinnovas Impact Innovation-agenda**, vilket betyder att det har en chans att få långsiktigt statligt stöd, men också att det riskerar att domineras av storbolag, forskningsaktörer och offentliga organisationer – **inte civilsamhället**.

VIS verkar ligga **inom ramen för teknisk och ekonomisk systeminnovation**, inte **social och demokratisk systeminnovation** – vilket är just det HASSP/HAI+ tillför.

2. Jämförelse: VIS vs HASSP/HAI+

Aspekt	VIS (Visual Intelligence Sweden)	HASSP/HAI+
Syfte	Stärka Sveriges position i XR och visuell intelligens	Stärka samhällets helhet och demokrati genom holistisk samverkan
Perspektiv	Teknisk och marknadsorienterad	Social, ekologisk och mänsklig helhet
Aktörer	Universitet, företag, statliga innovationsaktörer	Medborgare, civilsamhälle, akademi, småföretag, konstnärer
Kärnidé	Bygga en teknologisk plattform	Bygga ett socialt-ekologiskt-ekonomiskt ekosystem
Metod	Innovationssystem / teknisk utveckling	Holistisk samverkan / medskapande / processkonst
Risk	Att bli en ny "tech-elitbubbla"	Att inte bli tillräckligt tekniskt skalbar

De två initiativen kompletterar varandra – men står på olika grundpelare.

HASSP/HAI+ handlar om att *sätta ramen* för hur teknologi ska utvecklas *inom helhetens och demokratins villkor*. VIS handlar om *hur XR och visuell intelligens ska skalas upp*.

3. Strategisk rekommendation – hur vi bör agera – i tre steg:

Steg 1 – Positionera HASSP/HAI+ som en ”överordnad ram”

Staden Vi Vill Ha ser gärna ett samarbete, men med *förbehållet* att VIS integreras i en större samhällsstruktur där civilsamhället, demokratisk delaktighet och social hållbarhet är grundläggande – dvs inom ramen för **HASSP/HAI+** – HASSP kan då bli en **”social innovations-partner”** till VIS. Det gör HASSP/HAI+ till systemintegrator för helheten, inte en underleverantör i en teknikplattform.

Steg 2 – Konkret förslag

Föreslå att ni inleder en gemensam workshop mellan VIS och HASSP/HAI+:

- Tema: *”Hur kan Sverige bli globalt ledande i holistisk visuell intelligens och XR för samhällsnytta?”*
- Syfte: att skapa en brygga mellan teknikens och samhällets logik.
- Bjud gärna in någon som Hans Abrahamsson eller John Holmberg som *reflektiv expert*.

Steg 3 – Långsiktig riktning

HASSP/HAI+ kan bli den **nationella struktur** som samlar flera Impact Innovation-projekt (som VIS) i ett helhetligt ramverk för människa-teknologi-samhälle.

På så sätt:

- VIS blir en nod i HASSP/HAI+ (inte tvärtom).
- Civilsamhället får en permanent roll i innovationssystemet.
- Staden vi vill ha etablerar HASSP/HAI+ som en nyckelaktör för demokratisk innovation i AI och XR.

Sammanfattande mening: VIS är inte holistiskt i sig – men det kan bli en del av en holistisk struktur om HASSP/HAI+ får vara den övergripande ramen. Som bjuda in dem att bli en del av ert ekosystem för samhällsbyggande, visuell intelligens och medborgardriven AI.

8.4 Visual Intelligence Sweden) (VIS) Citat från ett mejl till SVVH

Projektet ska positionera Sverige som en global ledare inom människocentrerad XR och visuell intelligens i linje med Vinnovas vision om att skapa nya marknader, affärsmodeller och en nationell agenda för XR. Målet är att långsiktigt stärka vår nationella konkurrenskraft i en alltmer digital och komplex värld.

Ni som får detta är en del av det nätverk som gjort initiativet möjligt. Vi ser fram emot att utveckla Visual Intelligence Sweden tillsammans och att bygga nästa steg för Sveriges konkurrenskraft inom immersiv och visuell intelligens. Låt oss i detta mail berätta mer om projektet och de aktiviteter som planeras!

Initiativet bygger på två genomförbarhetsstudier från initiativtagarna om ett möjligt "XR Sweden". Första etappen för initiativet sträcker sig ett år och är del i en utveckling som sträcker sig fem år fram i tiden. Initiativets budget är 10 miljoner kronor, där 50 % finansieras av Vinnova. Projektets värdorganisationer är **Visual Sweden**, **Visual Arena**, **Epicenter** och **Visualiseringscenter C/Wisdome**.

Uppdraget är att bli den neutrala och inkluderande plattformen som hela ekosystemet kan känna tillit till, med uppdraget att samordna aktörer och insatser för konkurrenskraft och samhällsnytta. Vår roll är att erbjuda en världsledande attraktiv innovationsmiljö och samordna ekosystemet till att nå resiliens och innovationskraft.

Projektets huvudaktiviteter första året (OBS! ett förslag av expert)

Digital samlingsplats för kunskap och kontakter

Vi lanserar en digital plattform som samlar aktörer, stärker samspelet i ekosystemet och gör kunskap, case och möjligheter synliga. Målet är att skapa lärande, samverkan och ett starkt svenskt varumärke inom immersiv intelligens.

Nationell färdplan och gemensam riktning

Vi tar fram en färdplan som samlar aktörer kring gemensamma mål och ger faktabaserade underlag om Sveriges styrkor, behov och internationella position. Den lägger grunden för en nationell strategi år två.

Aktivisering av regionala kompetenscenter

Vi samordnar och synliggör testmiljöer, kompetenser och behov i hela landet. Genom att aktivera regionala noder skapar vi möjligheter till samskapande, finansiering och snabbare innovation.

Innovationsprojekt och konsortiebildning

Vi stöttar aktörer att utveckla nya projekt och bygga konsortier för framtida finansiering. Syftet är att stärka innovationskraften och skapa strukturer för samverkan och tillväxt.

Uppsökande innovationslab

Vi genomför innovationsdagar i olika delar av landet, för att stärka lokala nätverk, idéutveckling och lärande. Aktiviteterna kopplar ihop lokala behov med nationell kompetens och expertstöd.

Internationell konferens som sätter Sverige på kartan

Vi etablerar en årlig konferens som samlar svenska och internationella aktörer, skapar samarbeten över gränser och positionerar Sverige som ett ledande land inom immersiv intelligens.

Plan 24 oktober till 31 december

Förberedelser och resursplanering (24 okt – 10 nov)

Säkerställ resurser, roller och åtaganden i projektgruppen kopplat till arbetspaketen. Klargör ansvar mellan vårdorganisationerna (Visual Arena, Visual Sweden, Epicenter, Visualiseringscenter C) och partners.

Kommunikationspaket och lanseringsstrategi (11–18 nov)

Ta fram ett kommunikationspaket: budskap, grafiskt uttryck, webbtex och pressmeddelande. Syftet är att skapa stolthet, synlighet och förväntan inför lanseringen. Publicering sker 18 november.

Intern projektkickoff och uppstart (26 nov)

Genomför en kickoff för alla projektparter. Fokus är att skapa samsyn kring mål, värderingar och arbetssätt. Kickoffen markerar starten på projektets första fas och introducerar huvudaktiviteterna.

Intressentdialog och regional förankring (vecka 49, 2–6 dec)

Bjud in intressenter till dialogmöten med projektgruppen. Syftet är att samla inspel, etablera samverkan med aktörer.

Partners och regional förankring

Initierande organisationer: Visual Arena, Visual Sweden, Wisdome och Epicenter

Med stöd av: Västra Götalandsregionen, Region Halland, Region Östergötland, Region Sörmland, Region Västmanland, Region Örebro län, Växjö Linnaeus Science Park AB, Linköpings universitet och Norrköping Visualisering AB.

Tillsammans med industriella och akademiska partners som Ericsson, Saab AB, Volvo Cars, Siemens Energy, META, AI Sweden, Flowtropolis och Invajo, skapar vi en plattform som förenar hela Sveriges ekosystem.

– Att fler hjälps åt skapar kreativitet och förändringsförmåga, och vi vill vara med och leda den utvecklingen. Det skapar konkurrenskraft för Sverige, *Martin Högenberg, programansvarig, Visual Arena*

– Om AI är vår tids IQ, så är immersiv och visuell intelligens dess emotionella och upplevelsebaserade syster – inte skapad för att räkna ut svaren, utan för att få oss att känna, förstå och agera i en komplex värld, *Albert Bengtson, Epicenter*.

- Genom att samordna våra befintliga nationella kompetenscentra och företag samt säkra strategisk finansiering och uppmärksamhet skapar vi en inkluderande plattform som kommer stärka och driva Sverige mot ett globalt ledarskap inom visuell intelligens och XR, *Peter Westerdahl, Processledare, Visual Sweden*.

Ni som får detta är en del av det nätverk som gjort initiativet möjligt. Vi ser fram emot att utveckla Visual Intelligence Sweden tillsammans och att bygga nästa steg för Sveriges konkurrenskraft inom immersiv och visuell intelligens.

9 HASSP/HAI+ och inkludering av fred, säkerhet och biodiversitet

Då vi inkluderar områden som fred, säkerhet och biodiversitet, är det möjligt att det ligger utanför SPB:s nuvarande kärninriktning och därför gör HASSP/HAI+ intressant för dem genom att visa hur dessa teman integreras i hållbarhetsagendor, cirkulär ekonomi, social utveckling eller textilproduktion. Ett initialt steg kan vara att presentera ett pilotprojekt eller konkreta idéer som kopplar områden till deras befintliga verksamhet. (SPB ingår i VGR) (OBS! HASSP/HAI:s ambition är att inte bli en silo och därför har för avsikt att med medlemmarnas och AI:s hjälp inkludera allt. Det är den unika idén.)

9.1 Fred

En ny helhetssyn på överlevnad och samexistens

HASSP/HAI+ utgår från insikten att fred, säkerhet och biodiversitet inte är separata mål – utan samverkande grundvillkor för livets fortsatta utveckling. Dagens samhällsmodeller behandlar dem som olika politikområden: utrikespolitik, försvar, miljö. Men i ett holistiskt systemperspektiv är de olösligt sammanflätade: ingen fred utan ekologisk balans, ingen säkerhet utan social tillit, ingen framtid utan biologisk mångfald.

Fred som systeminnovation

HASSP/HAI+ ser fred inte som frånvaron av krig, utan som en aktiv designprincip – en form av social och ekologisk ingenjörskonst. Fred kräver institutioner, kultur och teknik som bygger samverkan i stället för dominans. Genom att förena AI, forskning, konst och medborgarkraft utvecklar HASSP/HAI+ strukturer där konflikter kan bearbetas som läroprocesser, där empati och transparens blir en del av själva infrastrukturen. Fred är inte ett mål – det är ett systemtillstånd som uppstår när människor, samhällen och natur lever i ömsesidig balans.

Fred i helhetens tid – HASSP/HAI+ som fredsverkstad

Fred är mer än frånvaron av krig. Fred är när människor känner mening, trygghet och delaktighet. När samhällen bygger tillit i stället för rädsla, och när teknologin används för att förena snarare än splittra. I en tid då världen rustar för konflikt vill **HASSP/HAI+** rusta för fred. Inte genom att blunda för hoten, utan genom att utveckla strukturer för samverkan, förståelse och förebyggande handling – lokalt, nationellt och globalt.

Fred som systeminnovation

HASSP/HAI+ utgår från insikten att fred inte kan skapas i ett stuprör. Ekonomisk ojämlikhet, informationskrig, klimatkriser och brist på gemenskap är sammanlänkade delar av samma helhet. Därför behövs ett nytt sätt att tänka – ett holistiskt sätt – där samhällsaktörer samverkar över gränser och lär sig se sambanden mellan det mänskliga, det sociala och det teknologiska.

Med hjälp av Holistic Artificial Intelligence (HAI+) kan data, berättelser och erfarenheter vävas samman för att identifiera mönster som leder till konflikt – men också till försoning.

Fred genom medborgarkraft

HASSP bygger på deltagande. Varje nod – oavsett om den är ett medborgarlabb, en konsthall, en skola eller en digital mötes-plats – kan fungera som en fredscell i samhällets väv. Där möts människor från olika bakgrunder för att utforska hur konflikter kan lösas genom dialog, kreativitet och gemensamt lärande. Här kan unga, forskare, beslutsfattare och medieaktörer skapa fredsprocesskonstverk, simulera framtidsscenarioer med stöd av HAI+ och tillsammans utveckla nya former av fredsekonomi – där samarbete blir lönsamt, och där trygghet byggs genom relationer snarare än gränser.

Ett fredsnätverk för framtiden

HASSP/HAI+ vill initiera ett internationellt fredsnätverk av holistiska noder – platser där människor och maskiner samarbetar för att förstå världen ur många perspektiv. Från Göteborg till Nairobi, från Buenos Aires till Beirut – varje nod kan bidra med lokala lösningar och globala lärdomar. Fred är ingen slutpunkt. Det är ett pågående arbete som kräver lyssnande, mod och fantasi.

HASSP/HAI+ bjuder därför in alla som vill bygga framtiden i fredens riktning: forskare, konstnärer, programmerare, journalister, medborgare och beslutsfattare. Tillsammans kan vi skapa ett samhälle där kunskap, empati och teknik samverkar för fred – och där framtiden formas i helhetens anda.

Helhetens återkoppling

Fred, säkerhet och biodiversitet är tre dimensioner av samma helhet. HASSP/HAI+ ska fungera som en plattform för återkoppling mellan dessa dimensioner, där AI används som verktyg för att: Kartlägga och simulera komplexa samband, Identifiera tidiga varningssignaler för system-kollaps och stödja samverkansbeslut mellan aktörer på alla nivåer. Målet är att skapa ett nytt civilisatoriskt paradig där mänsklighetens säkerhet sammanfaller med planetens hälsa.

Kärnprincip

HASSP/HAI+ ser fred som grundvillkoret, säkerhet som dess uttryck och biodiversitet som dess källa. Tillsammans bildar de livets helhet – och det är denna helhet vi nu lär oss att förstå, skydda och samverka med.

9.2 Säkerhet som resiliens och säkerhet i samverkan – HASSP/HAI+ som trygghetssystem för framtiden

Traditionellt har säkerhet tolkats som skydd mot hot. I HASSP/HAI+ definieras säkerhet som förmågan att bevara livets integritet trots förändring – socialt, ekologiskt och teknologiskt. Det handlar inte om murar, utan om motståndskraft. Vi bygger säkerhet genom

1. **Social infrastruktur:** delaktighet, utbildning, gemenskap.
2. **Teknisk infrastruktur:** öppen AI, transparent data, kollektivt lärande
3. **Ekologisk infrastruktur:** regenerativa system, återkoppling till naturens kretslopp. Säkerhet blir ett emergent fenomen – ett uttryck för helhetens stabilitet, inte för militär kapacitet.

Från sårbarhet till resiliens

Säkerhet fokuserar ofta på att förhindra det värsta. HASSP/HAI+ att möjliggöra det bästa. I en tid där hotbilder förändras snabbare än våra institutioner hinner anpassa sig behöver vi tänka om vad säkerhet egentligen betyder. Det handlar inte längre bara om att skydda gränser, system och resurser – utan om att skydda sammanhållningen mellan människor.

HASSP/HAI+ ser säkerhet som ett levande ekosystem där teknik, tillit och delaktighet samverkar. Genom att förena **Holistic Artificial Intelligence (HAI+)** med socialt lärande och lokal förankring, skapas en ny sorts beredskap: en mjuk, adaptiv och mänsklig säkerhet som kan förebygga kriser innan de eskalerar. Genom att använda AI för att analysera mönster i sociala, ekologiska och ekonomiska system kan vi identifiera risker tidigt – men också se var relationer, samarbete och kreativitet stärker samhällets motståndskraft. Det handlar om att skapa helhetsförståelse i realtid: att se var oron växer, var resurser saknas, och hur trygghet

kan byggas genom gemensam handling. Säkerhet uppstår när människor känner sig sedda, behövda och delaktiga. Därför är medborgarkraften HASSP:s viktigaste försvarslinje.

Teknologi i människans tjänst

HAI+ används för att öka säkerheten genom transparens, kunskapsdelning och förtroendeskapande. Istället för att centralisera makt sprider systemet förmågan att förstå och agera klokt till fler nivåer i samhället – från medborgarlabb till kommunala beslutsrum och globala samarbeten. Det innebär att säkerhet inte längre är något som levereras uppifrån, utan samskapas underifrån. HASSP-noderna blir en del av ett distribuerat trygghetssystem som kan känna av förändringar, hantera komplexitet och stärka tilliten mellan människor, teknik och institutioner.

Säkerhet som samhällsvision

HASSP/HAI+ vill skapa ett nytt säkerhetsparadigm där trygghet inte är rädsla för det okända, utan förmågan att möta det okända tillsammans. Ett samhälle där data och dialog går hand i hand, där konst och vetenskap samarbetar för att förstå risker på djupet, och där varje kris blir en möjlighet till lärande. Vi bjuder därför in alla som vill vara med och bygga framtidens säkerhet – forskare, beslutsfattare, teknikutvecklare, konstnärer och medborgare. Tillsammans kan vi utveckla en säkerhetskultur som inte bara skyddar livet – utan värnar det levande. HASSP/HAI+ bygger trygghet i helhetens tjänst.

9.3 Biodiversitet som livsintelligens HASSP/HAI+ för en levande planet

Biologisk mångfald är inte bara en fråga om arter och naturresurser, utan ett uttryck för livets egen intelligens och innovationsförmåga. HASSP/HAI+ lyfter fram biodiversitet som en modell för samhällsdesign:

- Olika arter och ekosystem motsvarar olika kulturer och kunskapssystem.
- Samverkan mellan dem skapar resiliens och evolutionär kraft.
- Monokulturer, vare sig i naturen eller i ekonomin, leder till sårbarhet.

Genom att använda AI och systemanalys kan HASSP/HAI+ synliggöra sambanden mellan mänskliga och ekologiska nätverk och göra biodiversiteten till en styrande princip även i stadsplanering, innovation och ekonomi. Allt liv hänger samman. Ändå har vår civilisation länge byggt på separation – mellan människa och natur, mellan stad och landskap, mellan ekonomi och ekologi. Resultatet är en snabbt försvagande biologisk mångfald.

HASSP/HAI+ ser biodiversitet inte som en miljöfråga bland andra – utan som själva grunden för livets intelligens. Genom att integrera mänsklig kreativitet, artificiell intelligens och lokalt engagemang kan vi återskapa samspelet mellan människa och natur som förutsättning för ett resilient samhälle.

Naturens system som förebild

I naturen är allt samverkande och självläkande.

Varje art, varje myceltråd, varje floddelta är en del av ett större kretslopp av energi, balans och lärande. HASSP/HAI+ inspireras av detta – och bygger sina sociala och teknologiska nätverk som ekosystem av samarbete, inte hierarkier av kontroll. Med Holistic Artificial Intelligence (HAI+) kan vi kartlägga samband mellan biologiska, sociala och ekonomiska system. AI blir här ett ekologiskt verktyg: det hjälper oss att förstå naturens språk, att simulera konsekvenser av beslut och att se hur mänskliga aktiviteter kan stödja snarare än störa livets väv.

Medborgarkraft för naturen

HASSP bygger på delaktighet som drivkraft. Varje nod i nätverket – från urbana takträdgårdar till kustlabben och landsbygdens mötesplatser – kan bli en biokulturell

Det kan handla om att återplantera arter, återställa våtmarker, bygga naturbaserade energilösningar eller skapa processkonstverk som ökar förståelsen för naturens komplexitet. Genom **HAI+** kan insikter och data delas mellan noder globalt – så att varje lokalt initiativ också blir en del av ett världsomspännande återställningsnätverk.

Biodiversitet som framtidsvision HASSP/HAI+ vill bidra till en ny samhällsmodell där människan är en del av naturen, inte dess motsats. En modell där teknik inte exploaterar, utan återkopplar till livets kretslopp; där innovation mäts i återväxt, inte bara tillväxt.

Vi bjuder därför in alla som vill delta i återställandet av livets balans – forskare, ekologer, konstnärer, teknikutvecklare, beslutsfattare och medborgare. Tillsammans kan vi skapa en framtid där biodiversitet ses som planetens kollektiva intelligens, och där HASSP/HAI+ fungerar som dess mänskliga spegel. Framtiden är inte artificiell – den är levande.

10 Genomförd kartläggning av dagens vetenskapsparker

En översiktlig kartläggning via Google har genomförts: av befintliga vetenskapsparker, universitet/högskolor och framträdande nationella och internationella civilsamhällenätverk.

Syftet var att identifiera om någon befintlig struktur kombinerar samhällsvetenskap, teknik, AI, konst och medborgardelaktighet i en sammanhållen holistisk modell.

Resultatet är tydligt: ingen identifierad aktör överträffar HASSP/HAI+ i fråga om helhetsperspektiv, systemintegration och samhällsrelevans. Detta innebär att Göteborg – genom att anta och vidareutveckla HASSP/HAI+ – har möjlighet att ta en unik och ledande position i den globala omställningen mot hållbara och demokratiska samhällsstrukturer.

Göteborg som föregångare

Med hjälp av HASSP/HAI+ kan Göteborg bli den första staden i världen som praktiskt tillämpar holistisk samhällsutveckling med hjälp av AI och +.

Det innebär att:

- kommunens olika förvaltningar kan samverka utifrån en gemensam systemkarta.
- universitet, högskolor och vetenskapsparker kan integreras i en öppen kunskapsplattform.
- civilsamhälle och medborgare får nya vägar att delta och påverka utvecklingen i realtid.
- Holistic AI används som stöd för gemensam förståelse, inte kontroll.

HASSP/HAI+ som utmaningsdriven innovation

HASSP/HAI+ är en utmaningsdriven innovationsmodell som tar sig an vår tids mest komplexa samhällsutmaningar: bristen på helhetssyn, växande social fragmentering och en teknikutveckling som ofta saknar etisk och demokratisk balans. Genom att kombinera HASSP – en social motsvarighet till tekniska science parks – med Holistic AI (HAI+), skapas en plattform för samskapande, lärande och systemförändring. Modellen bygger på holistisk helixsamverkan mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle, där medborgarna inkluderas som aktiva medskapare. Syftet är att utveckla nya strukturer för samhällsförnyelse som förenar social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. HAI+ fungerar som en reflektionsmotor och demokratisk AI-assistent som hjälper grupper att förstå samband, scenarier och konsekvenser i komplexa system. HASSP/HAI+ främjar systeminnovation genom att överbrygga stuprör och möjliggöra gemensam problemlösning mellan aktörer som

annars sällan möts. Genom att utveckla sociala innovationsnoder i hela landet bidrar initiativet till ett resiliert, inkluderande och lärande Sverige.

11.1 Obeyarum – Demokratirum för kollektiv intelligens

För att testa hur denna modell fungerar i praktiken föreslås en pilot: Obeyarum, en ny typ av *demokratirum* / *flödesrum* där människor och AI samverkar i realtid för att fatta inkluderande och kunskapsbaserade beslut.

Syfte

Skapa och testa en prototyp för Obeyarum i en fysisk HASSP/HAI+ inom Göteborg, en plats där strategi möter utförande. Där kollektiva processer kan synliggöras, styras och läras av.

Mål

- Utveckla och testa en fysisk och digital modell för Obeyarum som stödjer demokratisk samverkan och reflektion.
- Utforska hur HAI+ kan användas som reflektivt och etiskt beslutsstöd i lokala processer.
- Skapa en dokumenterad metod och visuell handbok för hur Obeyarum kan replikeras i fler HASSP-noder.
- Engagera medborgare, civilsamhälle, forskning och näringsliv i ett gemensamt, beslutsrum.

Genomförande och arbetssätt

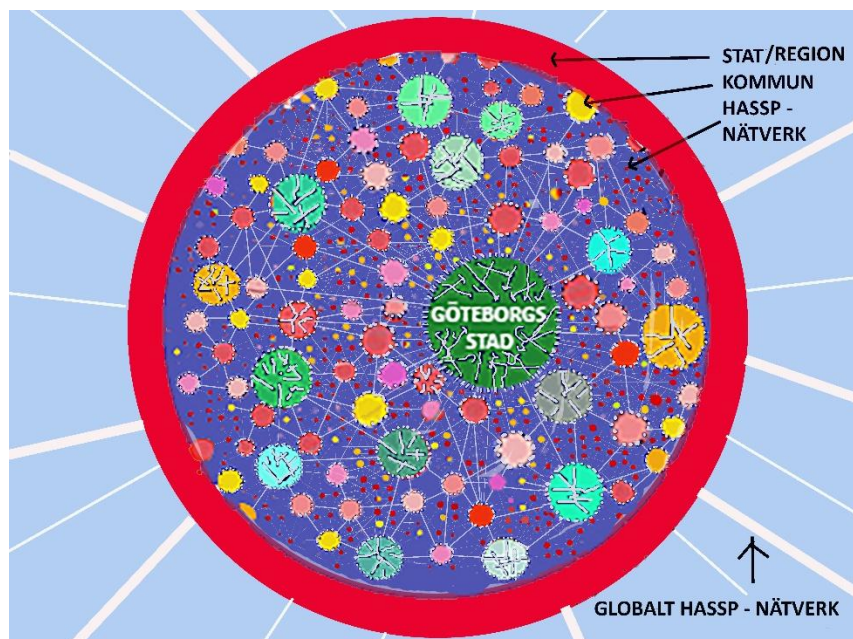
Workshops och dialoger genomförs enligt principer med AI-stöd för analys och återkoppling.

Syfte: skapa en kultur där lärande, experiment och reflektion blir en naturlig del av arbetet.

Reflektion & Skalning – utvärdering, dokumentation och spridning till fler noder inom HASSP/HAI+-nätverket.

Långsiktig vision

Obeyarum är första steget mot en ny samhällsarkitektur – en plats där mänsklig och artificiell intelligens samverkar för helhetens bästa. Målet är att skapa en självlärande demokratimodell där Göteborg kan bli en global förebild för holistisk samhällsstyrning.

11.2 HASSP/HAI+ -NÄTVERKETS OBEYARUM

För att fånga helheten och få samverkansmodellen HASSP/HAI+ att fungera är det viktigt att se sammanhang, helhetslösningar, konsekvenser och inkludering av det sociala och kulturen.

Struktur

Ett dolt universum och Jordens okända biologiska mångfald medför att en verklig helhetssyn inte kan fås idag. Det innebär att en struktur valts som bygger på fraktaler som möjliggör såväl sammanbindning, överbyggnad som länkning som krävs för att få de eftersträvade holistiska effekterna. Strukturen tillämpades på Göteborgs översiktsplan 1998, som angav tre krafter, Konkurrenskraften, Bärkraften och Medborgarkraften som skulle vara i balans.

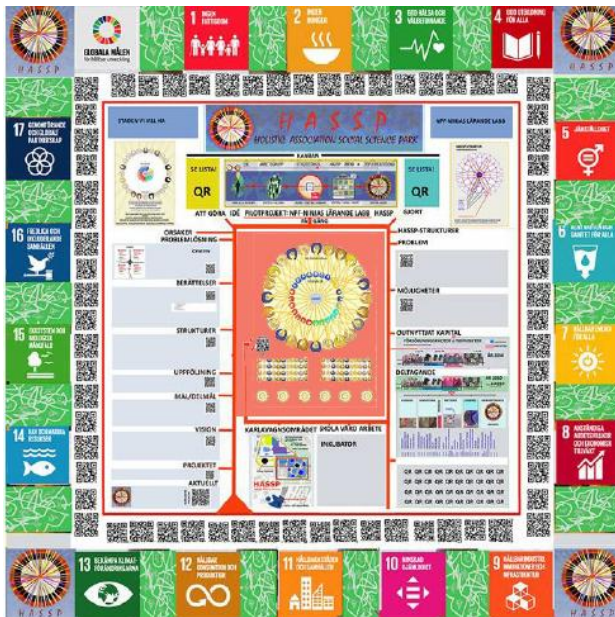
SIERPINSKISTETRAEDER

Sierpinski-tetraeden och triangeln har valts. Den bildas i teorin genom att upprepa en algoritm. En liksidig triangel indelas i fyra liksidiga trianglar. Var och en av dessa indelas i sin tur i fyra liksidiga trianglar oändligt många gånger. De vita trianglarna ingår i moderbolaget det vill säga plattformskooperativet HASSP.

I mitten Obeyarummet omgivet av:
MEDBORGSRLABB, INKUBATOR,
POOLER, MÖTESPLATSER,
TESTARENOR, ODLINGAR
SAMT ALLA INTRESSENTERNA.
Hassp ska inkludera alla delar i samverkan
och därigenom få holistiska effekter som att
bygga upp innovativa organisationer, som
möjliggör hållbar samhällsutveckling.
Påverkan sker såväl uppifrån som underifrån
som från mellanrummen

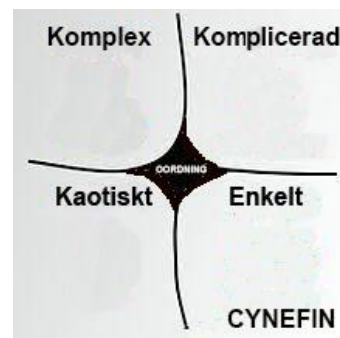
BILDEN VISAR VIKTEN AV ATT HA EN FUNGERANDE STRUKTUR FÖR INORDNING AV ALLA HASSPTRÅDARNA SOM HASSP7HAI+ SKA TJÄNA.

Avsikten är att HASSP:s alla ingående plattformskooperativ ska tillhöra ett nätverk för att kunna länka, sammanbinda och överbrygga.

BILDEN VILL VISA ATT DET ÄVEN FINNS BEHOV AV FYSISKA LOKALER FÖR MÖTEN DÄR PLATTFORMS ORGANISATIONER KAN SAMVERKA. DET ÄR MÖJLIGT ATT ALLA DE 17 MÅLEN KAN KRÄVA SIN EGEN PLATTFORM.

Digitala plattformar kan av många skäl vara i stort behov av en fysisk mötesplats med testarena och lokal för seminarier, kurser och workshops.

Rummet utgör kärnan i en HASSP-nod och bör även vara det för digitala plattformskooperativ.

Klassning av problem

OBEYARUMMET I praktiken innebär det att personer med olika kompetens och synsätt tidigt i arbetsprocessen samlas i ett rum för att tillsammans ta fram lösningar och idéer.

Cynefin tillämpas. Det betyder "hemvist". Tanken är att man ska först var ett problem hör hemma innan man börjar ge sig på att lösa själva problemet. Likaså tillämpas agilt arbetssätt.

11.3 FÖRDJUPADE BESKRIVNINGAR

Obeyarummet/ Flödesrummet

gruppen NPF-Ninjas inom Staden Vi Vill Ha har tagit fram ett så kallat demokratirum eller Obeya för problemlösning som kan bli kärnlokalen i framtida HASSP-noder och hubbar. SVVH ser Flödesrummet som ett fysiskt och digitalt verktyg som kan skapas på den plats som just då har behov av det. En skola, en arbetsplats, ett bostadsområde eller en förening. Flödet kan definieras som genomströmningar av information och data av alla de slag som gagnar lösningar av alla typer av problem. KASAM, det vill säga känsla av sammanhang, beaktas. Begriplighet – Hanterbarhet – Meningsfullhet

Verktyget som är till för problemlösning, klassning av problem och för att skapa nya förutsättningar för innovationer i den verksamhet som man verkar och arbetar i. Det är ett flexibelt verktyg som kan förändras och utvecklas i form, volym och tidsutsträckning beroende på behovets omfattning och struktur. Flödesrummets viktigaste uppgift är att hålla ihop arbetsprocessen och vägleda arbetet så att framåtrörelse skapas i strukturerad form. Det kan ses som hjärnan i ett system, som ett förbättringsverktyg för laganda på administrativ nivå.

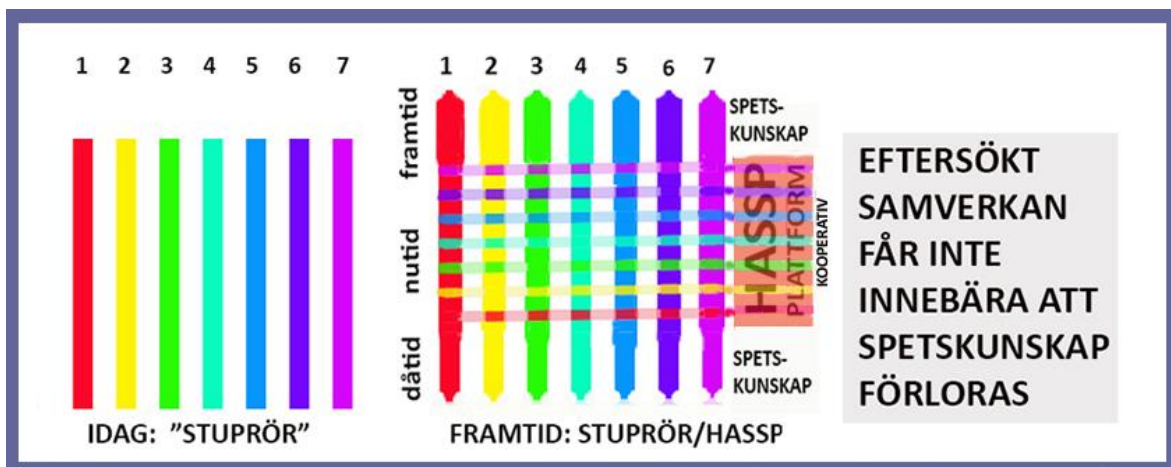
Digitala tvillingar som verktyg för nya plattformar

Med digitala verktyg som Holistic AI kan digitala tvillingar inom alla tänkbara områden förverkligas och fungera för medlemmarna. Ekonomin kan lösas på olika sätt beroende på tema. Föreslagna HASSP/HAI+ ska gynna alla parter vilket innebär att det finns stora möjligheter att få dem bestående då de kan ge intäkter som leder till reducerade bidragsbehov

Stuprör och plattformar

SVVH:s förslag till lösning: Kunskap för en tvärvetenskaplig orienterad plattformsmodell, som har informationsbärande uppgift att utföra mellan de olika stuprören liksom kroppens kom-

municerande nervsystem. Information behöver föras åt alla håll för att ansvariga organisationer ska kunna samordnas samtidigt för att säkerställa att lagar och regler är kompatibla.

Figuren ger en bild av HASSP/HAI+-som vidsynt och funktionell som verktyg för hållbar samhällsutveckling, där möjligheter för utveckling är stor.

STRATEGI

FÖR ATT FÅ DEMOKRATISK OMSTÄLLNING KRÄVS KRAFT GENOM SAMVERKAN: BONDING, BRIDGEING OCH LINKING! DETTA SKER MED HJÄLP AV KATALYSATOR -ORGANISATIONER SOM UTVECKLAS I PARKERNAS INKUBATORANLÄGGNINGAR

12 EFTERFORSKNING

Samhällsplanering som överträffar HASSP/HAI+ gällande Holism och AI

Det finns inget som entydigt överträffar HASSP/HAI+ om den viktigaste måttstock är holism (inkludering av civilsamhälle + kultur + akademi + offentlig sektor) kombinerat med en etisk, medborgarstyrd användning av AI. Men flera stora internationella initiativ överträffar HASSP/HAI+ på andra viktiga dimensioner (skalbarhet, teknisk mognad, resurser).

Jämförelse med HASSP/HAI+

Stora initiativ att känna till — vad de är bra på och var de brister

1 Singapore — Smart Nation / Smart Nation 2.0

Styrkor: Mycket helhetsinriktad statlig strategi som använder AI m.m, nationellt.

Begränsningar (jfr HASSP/HAI+): Stark top-down styrning och statlig kontroll.

2 Kinesiska “City Brains” (Alibaba m.fl.)

Styrkor: Mycket starka tekniska plattformar för realtidsstyrning av trafik m. m.

Begränsningar: Centraliserad, kommersiell/statlig kontroll. Medborgarinflytande svagt

3 Sidewalk Labs / Quayside (Toronto) — ambitiöst men problematiskt experiment

Styrkor: Ambition att bygga “city as a platform” med tätt integrerad data/AI och urbant

Begränsningar: Projektet stoppades. Förtroendekriser och bristande demokratisk förankring

4 Forskningsnoder — MIT Senseable City Lab, Senseable Stockholm

Styrkor: Stark forskning i hur data och AI kan användas för socialt inriktade lösningar.

Begränsningar: Forskningslaboratorier producerar idéer och prototyper men saknar permanent lokal förankring/affärsmodell/civic-ownership som HASSP/HAI+ försöker skapa

5 Internationella ramverk & rådgivning. UN-Habitat, Global assessment of ...

Styrkor: Tar ett tvärgående ansvarsperspektiv — etik, rättvisa, inkluderande AI-användning i städer. Ger rekommendationer som stöder holism ur governance-synpunkt.

Begränsningar: Ramverk och rekommendationer stärker normer men är inte operativa stadsprojekt med lokal förankring och innovationsplattformar som HASSP/HAI+
6 Lokala participativa försök (t.ex. Helsinki + UrbanistAI, EU-piloter)

Styrkor: Praktiska exempel på generativ AI i deltagande planering — kombinerar teknisk hjälp med medborgardialog och planeringsprocesser. Dessa är närmare HASSP/HAI+-idén om demokratisk medverkan + AI.

Begränsningar: Ofta pilotstadier. Få har HASSP:s ambition att skapa en helhetsplattform.

Slutsats — var står HASSP/HAI+?

- **Storskaliga tekniska initiativ** (Singapore, City Brain, Songdo etc.) överträffar HASSP/HAI+ i teknisk skala, infrastruktur och resurser, men ofta saknas den djupa, lokala medborgarägda holism som HASSP/HAI+ avses få.
- **Forskningslaboratorier** och UN-ramverk kompletterar HASSP/HAI+’s ambitioner genom metodik, etik och kunskap men är inte nödvändigtvis mer holistiska.
- **De bästa exemplfallen:** lär av Smart Nation från City Brain (operativ AI tillämpning), från Sidewalk-Quayside (varning för bristande demokratisk förankring), och från UN-Habitat (ansvarsramverk). Använd deras styrkor, undvik deras misstag.

AI + Hållbarhet + Civilsamhälle + Global Samverkan			
	USA	Kina	HASSP
Dimension			
Teknologi + välfärd	✓ AI för klimat, hälsa, innovation	✓ AI i samhällsstyrning, smarta städer, hälsa	✓ AI i välfärd, utbildning, infrastruktur
Civilsamhälle	✗ Begränsat inflytande	✗ Begränsat inflytande	✓ Starkt civilsamhälle
Etik och ansvar	✗ Innovation först	✗ Starkt kontroll	✓ Etik, transparens
Globalt engagemang	✓ Internationella samarbeten	✓ Internationella initiativ	✓ Global samverkan
Demokratisk infrastruktur	✗ Begränsad delaktighet	✗ Begränsad delaktighet	✓ Öppen AI-styrning

HOLISTISK AI: USA vs. HASSP	
USA	HASSP
✓ Teknik + klimat Stark integration genom AI för hållbarhet och ren energi	✓ Teknik + klimat AI integrationsstrategier och förbarnhets energi
✓ Global samverkan Bygga upp internationella partnerskap, men promiser:	✓ Global samverkan Stark internationellt samarbete och gemensamma regler
⚠ Civilsamhällets inflytande Brukarsperspektiv och lokala initiativ svaga	✓ Civilsamhällets inflytande Bruckareddelagor, borgdialog och lokala initiativ stark
⚠ Etik och mänskliga rättigheter Internationella konventioner men prioriterar innovation	✓ Etik och mänskliga rättigheter Stark fokus på etik och mänskliga rättigheter

1.

De

• H

• St

• F

• Civil Rights Defenders

• Forum – idéburna organisationer med social inriktning.

• Ideell Arena

Innovation, hållbarhet & systemförändring

- Forum för social innovation (Malmö universitet)
- Impact Hub Stockholm / Gothenburg
- Transition Network Sverige
- Omställningsnätverket.
- Global Utmaning
- Framtidsjorden

AI, etik & medborgarforskning

- AI Sweden
- Digidem Lab
- Civic Tech Sweden
- Dataföreningen i Sverige
- Mediekompaniet / Community Media Sweden (CMS)

Fred, samverkan & social hållbarhet

- Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
- Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)

- Staden Vi Vill Ha
- Annedalshus
- Rörelsen för Medmänsklighet

Internationella nätverk

Social innovation & samhällslabb

- **Social Innovation Exchange (SIX)** - global plattform för systemförändrande social innovation.
- **European Network of Living Labs (ENoLL)** – relevant för koppling mellan HASSP:s labbidé och medborgarinnovation.
- **UNDP Accelerator Labs** – globalt nätverk för hållbar innovation i samarbete med civilsamhälle och myndigheter.
- **Ashoka** – globalt nätverk för sociala entreprenörer.
- **Schumacher Institute (UK)** – fokus på systemtänkande och hållbar samhällsomvandling.

Media & demokratisk information

- **Global Forum for Media Development (GFMD)** – civilsamhällesnätverk för mediefrihet och innovation.
- **Rural Media Network International** – demokratiska medieinitiativ på lokal nivå
- **European Civic Forum** – paraplyorganisation för civilsamhällesinitiativ i Europa.

14 Kopplingen mellan AIoT) och HASSP/HAI+ (Artificial Intelligence of Things)

är mycket stark — särskilt eftersom HASSP handlar om att väva ihop teknik, människa och samhälle i ett hållbart och demokratiskt ekosystem. Här är hur de kan förstärka varandra

1. Holistisk infrastruktur

AIoT kan vara den tekniska väven i HASSP/HAI+-nätverket. Genom sensorer, dataflöden och AI-analys kan man skapa en levande karta över sociala, ekologiska och ekonomiska flöden i realtid — till exempel: energiförbrukning i en stadsdel, luftkvalitet, medborgarengagemang (antal deltagare i möten, medskapande projekt etc.), sociala indikatorer som trygghet eller samhörighet. Det ger underlag för **holistisk styrning** snarare än stuprörstänkande.

2. Från “Internet of Things” till “Internet of Beings”

HASSP/HAI+’s fokus är människan och samhällsgemenskapen. AIoT kan användas för att koppla människor, organisationer och platser i ett “Internet of Beings” — där sensorer, AI och digitala plattformar hjälper oss att förstå relationer, behov och potentialer i hela ekosystemet.

Det kan innebära: att deltagare i ett medborgarlabb får direkt återkoppling på hur deras idéer påverkar helheten och att kulturella eller sociala aktiviteter synliggörs digitalt i ett AI-stött nätverk.

3. AIoT som katalysator för systeminnovation

HASSP/HAI+ handlar om att skapa noder av samverkan och innovation.

AIoT kan användas i dessa noder som verktyg för systemförståelse och prototypande:

- Visualisering av komplexa samband mellan teknik, miljö och människa.
- Simulering av scenarier (t.ex. hur beslut påverkar stadsdelens energi, ekonomi, välmående)
- Prediktiva analyser för att förebygga problem innan de uppstår.

4. Etik, transparens och medborgarmakt

I stället för att AIoT används för övervakning eller vinstmaximering, kan HASSP visa hur demokratiskt AIoT fungerar: Data samlas in med medborgarnas samtycke och nytta, AI-system är öppna och begripliga och lokala samhällen har ägarskap över sin data och sina algoritmer. Detta blir en konkret demonstration av **etisk och deltagande AI-utveckling**.

5. AIoT som länk mellan de fysiska och digitala HASSP-noderna

HASSP-noderna —kan kopplas ihop via AIoT:

- Sensorer i byggnader och på vattnet följer resursflöden.
- Digitala tvillingar (AI-styrda modeller) visar hur varje nod mår och samverkar.
- Deltagare i olika stadsdelar kan samarbeta genom **en gemensam, intelligent plattform**.

18 Ur Designutställningen på Röhsska i Göteborg

Bakom varje föremål finns berättelser om design, oavsett om föremålet är en kanning eller en porslinsfigur. Berättelser om design handlar om form och funktion. Men det handlar också om att design kan väcka begär, lösa problem och synliggöra samhällsförändringar. Design är en källa till kreativitet och personlig uttrycksfrihet och ett verktyg för att prestera bättre i arbete och i vardag. Den kan också påverka hur människor rör sig och upplever offentliga miljöer. Samarbeten breddar perspektiven på vad design är och kan vara.

Tema Begär: Med industrialisering och konsumenter står inför utmaningen att prioritera utifrån hållbarhet, tillväxt, kvalitet och pris. Samtidigt blir tillverkaren och tillverkningsmetoderna alltmer anonyma när produktionen förläggs i länder med billig arbetskraft för att hålla kostnaden nere.

Tema Innovation: Hur förändras design av nya tekniker och idéer?

Tema Förändring: Design har länge varit ett verktyg för att belysa sociala och politiska frågor, från jämlikhet och arbetsvillkor till hållbarhet och fred. Att utmana samhällets normer genom design kräver ofta mod, både från de som skapar designen och de som använder den. för att ge uttryck för sitt ställningstagande.

Tema Kreativitet: Kreativitet kan ses som en unik mänsklig egenskap med djup betydelse. Genom historien har den varit en stark drivkraft för att uttrycka sig. Skapa mening och bygga gemenskap. Oavsett om det handlar om unikt konsthantverk eller massproducerad design, är det kreativa tänkandet det avgörande. För många formgivare är kunskapen om materialen och hur man arbetar med händerna en viktig del av det. Men vad händer med kreativiteten när vi överlåter den till slumpen, maskiner, AI eller till och med djur? Förändras dess betydelse?

Fler teman:

Effektivitet, Tillhörighet, Passion, Rädsla, Frustration, Drivkraft, Omtanke, Nyfikenhet

Design handlar ju inte bara om form och funktion, utan lika mycket om drivkraften bakom skapandet — varför vi gör, inte bara hur.

Fördjupad studie av tema: Passion – Designens inre drivkraft

1. Passion och process

- Hur passion föder innovation, mod och uthållighet i designarbete.
- Formgivare som låter sina känslor, övertygelser, livserfarenheter styra sina projekt.
- Möjlighet till interaktiva installationer. Besökare uttrycker sin egen passion genom skapande

2. Passion och hållbarhet

- Den passionerade designerns roll i omställningen mot en mer hållbar framtid.
- Cirkulära projekt som inte bara är tekniska lösningar, utan uttryck för kärlek till planeten.
- Kanske i samarbete med HASSP:s idé om **holistisk design** – att passion inte bara riktas inåt, utan utåt mot helheten.

3. Passion och identitet

- Hur design blir ett uttryck för personlig eller kollektiv identitet – kläder, rum, symboler.
- Konst- och hantverksrörelser där passionen för kulturarv och gemenskap går före kommers.

4. Passion och teknologi

- AI och ny teknik som kreativa medskapare: kan maskiner känna passion – eller spegla vår?
- Koppling till Visual Arena och HASSP:s arbete med **AI och social transformation**.

5. Passion i motstånd

- Design som politisk handling, där passion blir drivkraft för förändring, protest, eller demokratisering av medier (t.ex. koppling till ditt arbete med *En annan media är möjlig*).

16 COP30 Belém

Det finns flera teman på COP30 som mycket väl ligger nära satsningen med HASSP/HAI+ Några nyckelområden med relevans + idéer för hur koppling kan ske med HASSP/HAI+.

Viktiga teman för COP30

Några centrala teman som organisatorerna själva lyfter fram:

- En stärkt klimat-styrning (governance) och mer ambitiösa nationella klimatåtaganden
- Anpassning till klimatförändringar, inte bara utsläppsminskning.
- Mobilisering av finansiering - både för u-länder och för att skala upp lösningar.
- Lokalt agerande och städer/regioner (“multilevel climate action”) — t.ex. via hubben för städer på COP30.
- Starkt fokus på biologisk mångfald, skogar (och speciellt Amazonas), och urfolks- och lokalbefolkningars roll.
- En “Action Agenda” som går utöver förhandlingar — civilsamhälle, företag, kommuner ska agera.

Relevans för HASSP / HAI+

Med ambitionen att bygga en holistisk nod-struktur, där samhällsinnovation, medborgarmedverkan och teknologiska (AI) komponenter ingår — här är kopplingar:

1. Medborgarmedverkan & lokal nodstruktur

COP30:s fokus på “multilevel” och städer/regioner gör att HASSP-idéer om mötesplatser, medborgarengagemang och processkonstverk kan vara mycket relevanta. T.ex. hade hubben för städer teman som “mobilizing finance for sustainable and resilient cities”

--> Möjlighet: HASSP kan positionera sig som en exemplarisk nod i Sverige/Europa som länkar globalt klimat-/omställningsarbete med lokal medborgardriven innovation.

2. **Holistisk AI och systeminnovation**

Med fokus på styrning, kopplingar mellan klimatomställning & hållbar utveckling (SDG) etc., finns en tydlig öppning för narrativet att HASSP + HAI+ kan bidra med systeminnovation, analysplattformar och scenarioplanering för komplexa samhällsutmaningar (klimat, stad, demokrati).

--> Möjlighet: Utifrån COP30:s tema att skala upp och implementera – HASSP kan erbjuda “holistic AI-stödd” metodik för t.ex. medborgardialog, framtidsscenarier, samhällsverkstäder.

3. **Samarbete med civilsamhälle & nätverk**

COP30 har tydligt sagt att civilsamhälle och urfolk ska ha betydelsefull plats. Det innebär att HASSP:s medborgardrivna approach är i linje med vad konferensen söker.

--> Möjlighet: HASSP kan lansera en sidohändelse, workshop eller nätverksinitiativ som knyter samman med Global Action Agenda vid COP30.

4. **Finansiering & affärsmodell**

Eftersom COP30 handlar om mobilisering av finansiering och implementering, finns utrymme för HASSP-projekten att driva modeller där idéer från medborgarverkstäder blir ekosystem för innovation och affärsmodeller som attraherar finansiering.

--> Möjlighet: Utveckla en pitch där HASSP visar hur medborgarengagemang + AI + hållbarhet kan generera både samhällsnytta och ekonomisk hållbarhet – precis vad COP30 vill se mer av.

17 NPF

För att skapa ett verkligt **holistiskt HASSP/HAI+ nätverk** kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) behövs en kombination av **brukarorganisationer, forskningsmiljöer, myndigheter, innovationsaktörer och arbetsgivarnätverk**.

18 Läget för HASSP/HAI+ Piloten

NUVARANDE LÄGE

I

TIDSKAPSELN

SOM

ÖPPNAS

2021

Tidskapseln 2050

Framtidsvisioner för Göteborg läggs i tidskapsel. Projektet Göteborg 2050 går mot sitt slut. Men tankarna och idéerna om ett framtida hållbart samhälle kommer att leva vidare. Bland annat i en tidskapsel som ska öppnas om 2050. Idén är ett samarbete mellan projektet Göteborg 2050 och miljöförvaltningen. **Medborgarkraften** lämnade ett bidrag.

Ur Utställning i samband med fyllningen av tidskapseln.

Hemsidan www.medborgarkraften.com utgör ett medborgarkraftsembryo.

Ett embryo till den medborgarkraft som inom några år med största sannolikhet kommer att utvecklas likt bärkraften och konkurrenskraften. Ett embryo till den tredje noden i det kraftfält som innan år 2050 kommer att bilda grunden för ett nytt regeringssystem i Sverige. Ett embryo till det regeringssystem som ersätter dagens polära vänster - höger system. För att lösa dagens globala problem behövs en social kraft i balans med bärkraften och konkurrenskraften. En kraft som förmår att vidga medborgarnas sinnen.

Med HASSP kan 2005 års framtidsvisioner med råge förverkligas innan 2050.

HASSP som verktyg för SSP kan bli betydelsefull ur samarbetssynpunkt.

FÖRESLAGNA LÄGEN FÖR NODER OCH HUBBAR

BILDERNA VISAR NÅGRA AV ALLA DE
LÄGEN SOM FÖRESLAGITS FÖR EN

HASSP-PILOT I GÖTEBORG
i sin tidskapseln har den nu vuxit till
HASSP/HAI+

PLATS FÖR NYA
FÖRSLAG

19 Ekonomi Förslag: Holistisk vinstdelningsmodell för HASSP/HAI+

1. Basprincip: Återinvestering med social multiplikatoreffekt

All vinst ses som en **resurs** för att stärka nätverkets livskraft, inte som utdelning. Pengarna ska arbeta i systemet – inte lämna det. Det kan formaliseras i en princip. Minst 80 % av överskottet ska återinvesteras i utveckling, utbildning och samhällsnytta inom HASSP/HAI+.

2. Fyra holistiska användningskategorier

A. Förstärkning av noderna (30–40 %)

- Finansiera uppstart och drift av nya noder.
- Stöd till lokala katalysatorföretag och cirkelledare.
- Bidrag till utrustning (XR-labb, AI-plattformar, gemensamma lokaler).

→ *Syfte*: Skapa tillväxt utan beroende av statliga bidrag.

B. Fonden för social resiliens (20–30 %)

- En buffertfond för oförutsedda utgifter, kriser eller akuta behov i nätverket.
- Kan också användas för att snabbt finansiera medborgardrivna initiativ som uppstår spontant. → *Syfte*: Säkerställa långsiktig stabilitet och handlingsförmåga vid kriser.

C. Holistic Impact Fund (20 %)

- En fond som investerar i externa projekt med holistisk samhällsnytta, t.ex.:
 - sociala innovationer, • konstnärliga processverk, • hållbarhetsprojekt med koppling till HASSP:s mål. • Kan fungera som en “inkubatorfond” där små idéer får mikrofinansiering (t.ex. 10 000–50 000 kr) för att växa in i nätverket.

→ *Syfte*: Skapa ett självförsörjande ekosystem av innovation.

D. Kunskap, kultur och fredsbyggande (10–20 %)

- Stöd till folkbildning, medborgardialoger, dokumentärproduktioner, TV-serien *Stadsdrömmar* och andra kunskapslyftande projekt.
- Finansiera samarbeten mellan akademi, konst och civilsamhälle.

→ *Syfte*: Förstärka den kulturella och demokratiska dimensionen av HASSP/HAI+.

3. Princip för förvaltning

För att undvika hierarki och byråkrati, men ändå säkerställa transparens:

- Skapa en **Holistic Board** (“Rådet för Holistisk Ekonomi”) bestående av representanter från:
 - medborgarnätverket, • forskningen, • civilsamhället, • affärssidan.
- Rådet beslutar årligen om hur vinsten ska fördelas, baserat på öppna förslag från noderna.
- AI-komponenten i HAI+ kan användas för att simulera effekterna av olika fördelningsscenarier innan beslut tas — ett unikt sätt att visa hur “holistisk ekonomi i praktiken” kan fungera.

4. Om vinsten blir omfattande

Om nätverket genererar mycket stora överskott (t.ex. flera miljoner kronor per år), föreslås

- **Inrättar en stiftelse:** *HASSP/HAI+ Foundation for Holistic Innovation* – en stiftelse med syfte att långsiktigt stödja global spridning av HASSP-metoden och finansiera internationella samarbeten.

Göteborg/Mölndal-noderna.

- **Skapar ett “Holistic Future Fund 2050”** – ett kapital som förvaltas långsiktigt och symboliskt knyts till *Processkonstverk nr 12: Tidskapseln 2050*.

Fonden öppnas varje år för nya idéer som knyter nutidens handlingar till framtidens ansvar.

20.1 NYHET. Youngspace – nytt EU-projekt ska stärka ungas delaktighet i samhället

Projektet Youngspace är en del av ett europeiskt samarbete mellan åtta organisationer i sex länder via Interreg Europe. Boråsnoden för Mötesplats Social Innovation deltar tillsammans med Västra Götalandsregionen och Science Park Borås vid Högskolan i Borås. Youngspace finansieras av Interreg Europe och Västra Götalandsregionen Kultur.

I projektet Youngspace står ungas behov och värderingar i centrum. Resultaten ska på längre sikt stärka deltagardemokratien lokalt och regionalt i Boråsregionen. Projektet innebär ett nytt samarbete mellan Mötesplats Social Innovation i verksamheten hos Science Park Borås och Borås-regionen Sjuhärads kommunalförbund. Samtliga kommuner i Sjuhärad deltar, liksom aktörer från civilsamhälle och näringsliv. De stora samhällsutmaningarna kräver fokusering på hållbar omställning. För att lyckas behöver unga involveras, inte minst på landsbygden.

Med projektet Youngspace ska inkludering, kreativitet och social innovation främjas. Detta görs genom att utveckla platser där unga kan vara delaktiga i samhällsutvecklingen med hjälp av verktygslådan för New European Bauhaus

I veckan samlades intressenter från kommuner, civilsamhälle och näringsliv för att ta första steget i projektet. Sjuhärads kommuner, liksom VGR och aktörer inom samhällsliv fanns på plats och delade tankar och idéer. Projektet kommer att pågå till 2029. Resultatet av projektet ska bli en starkt roll för unga i samhället – socialt, kulturellt och politiskt.

Genom att verka tillsammans både på regional nivå och på europeisk nivå finns förhoppningen att tillsammans med kommunerna kunna tänka nytt kring platsutveckling och delaktighet.

Vackert, hållbart, tillsammans – New European Bauhaus som värdegrund

Flera europeiska länder har kommit betydligt längre i arbetet med att involvera ungas perspektiv i hållbart samhällsbyggande och social innovation än Sverige. Utbytet med de andra länderna kommer därför att ge både konkreta exempel och lärande av innovativa arbetssätt för social innovation i tvärssektoriell samverkan. Den nya verktygslådan för New European Bauhaus i samskapande aktiviteter kommer att användas.

Omvärldsspaning bidrar till ny utlysning i Europeiska socialfonden

I arbetet som Sveriges nationella kompetenscenter för social innovation i Europeiska socialfonden har Mötesplats Social Innovation vid Malmöuniversitet tillsammans med Nationella nätverket för Samordningsförbund genomfört en enkät och dialogprocess med flera idéburna organisationer, däribland Famna och Coompanion. Planen är att göra en årlig omvärldsspaning genom att samla in aktuella behov och möjligheter för social innovation inom utbildning inkludering och arbetsmarknad. Syftet med omvärldsspaningen är att resultatet ska användas i Svenska ESF-rådets utlysningsarbete. Underlaget är till stor hjälp i utlysningsarbetet och kan också bidra till vad som bör tänkas på i en ny programperiod. Delar av resultatet kommer att användas i en utlysning redan 2026.

PUBLIKATION. Policykartläggning för social innovation

Det finns bristande politiskt stöd för social innovation idag, till exempel en avsaknad av en nationell strategi för social innovation och en handlingsplan för den sociala ekonomin i Sverige. Inom ramen för arbetet som kompetenscenter för social innovation i Europeiska socialfonden fick Ramboll i uppdrag att kartlägga politiska trender och processer som kan skapa öppningar för utveckling och stöd för social innovation. Sammantaget visar kartläggningen att förståelsen för innovation håller på att vidgas. Det har skett ett skifte i hur

innovation organiseras i Sverige. Det finns en rörelse bort från ganska fasta strukturer eller traditionella linjära styrmodeller mot ett större fokus på mer flexibla ar-betssätt där man fokuserar mycket på samverkan. Lärande och anpassning står i centrum i den nationella policyutvecklingen. Missionslogik där aktörer samlas kring ett gemensamt sam-hällsmål och systeminnovation där målet inte bara är nya lösningar utan också förändring av hela sättet som vi organiserar oss lyfts också fram. Se webinarium om policykartläggningen.

STÖDMATERIAL. Stödmaterial för att förstå social innovation

I arbetet som kompetenscenter för social innovation i Europeiska socialfonden, har Mötesplats Social Innovation tagit fram ett stödmaterial, som ska hjälpa dem som arbetar med social innovation eller som stödjer olika aktörer i sociala innovationsprocesser, att förstå social innovation men också ge stöd i själva arbetsprocessen.

En ny rapport samlar behov och möjligheter för social innovation inom inkludering, arbetsmarknad och utbildning. Resultaten har presenterats för Svenska ESF-rådet som kommer att använda underlaget i en utlysning nästa år.

Fyra centrala slutsatser lyfts i rapporten.

För det första lyfter aktörer fram behovet av mer stöd som möjliggör testande och samverkan över organisationsgränser och på lång sikt. Till exempel begränsas samverkan av projektlogik och medfinansieringskrav exkluderar exempelvis civilsamhällesorganisationer.

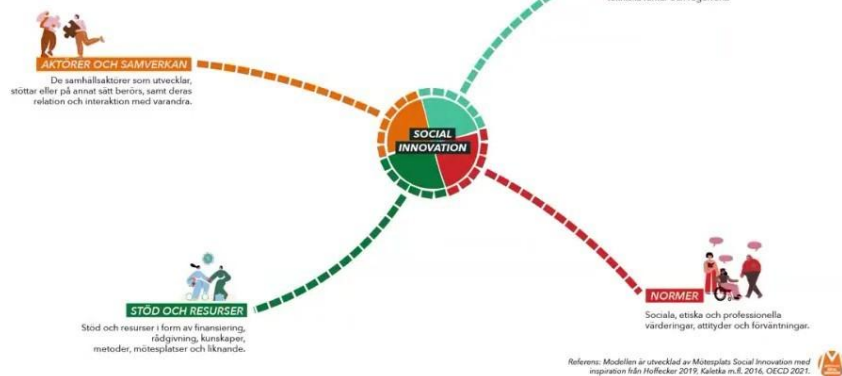
För det andra behövs en tydligare policyinriktning. Utmaningar som berör unga som varken arbetar eller studerar (UVAS), utrikesfödda kvinnor, långtidsarbetslösa och individer som lämnat kriminalitet eller institutionsvård ligger sällan på individnivå utan handlar om tvärgående problem och utmaningar i svenska system. För att tackla samhällsutmaningar som utmanar dominerande normer och rådande strukturer krävs ett mer aktivt reformarbete. Politiken behöver därmed involveras och i högre grad skapa rätt förutsättningar för att hållbara sociala innovationer ska vara möjliga.

För det tredje lyfter aktörer behov av finansiering som sträcker sig längre än enstaka projektperioder, med möjlighet att trappa upp insatser från förstudie till implementering och skalning. Det framhålls att innovation innebär osäkerhet; därför bör ersättningsmodeller premiera lärande, iteration och resultat på systemnivå snarare än endast kvantitativa individmål. Finansierarna uppmanas att samskapa utlysningar tillsammans med andra berörda samhällsaktörer och direkt med målgruppen/slutanvändarna för att säkerställa relevans och lokalt ägarskap. Krav på hög medfinansiering behöver mjukas upp för idéburna och små aktörer, samtidigt som stödet ska kunna täcka indirekta kostnader för samverkan och administration. Flera röster föreslår blandfinansiering och resultatdelningsmodeller – till exempel sociala utfallskontrakt – som delar risk mellan stat, region, kommun och privata investerare. Dessutom efterfrågas en uppföljningskultur som kombinerar kvantitativa indikatorer med kvalitativa berättelser om egenmakt/empowerment, förbättrad samordning och långsiktig samhällsnytta, snarare än strikt resultatstyrning på kort sikt. Ett mer enhetligt uppföljnings- och utvecklingsarbete nämns där också nära koppling till forskning och konkret kunskapsutveckling och spridning blir viktiga inslag för att dra nytta av de erfarenheter som projekten producerar.

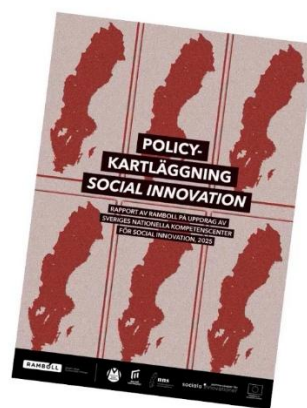
För det fjärde lyfter aktörer vikten av att få en mer nära koppling mellan praktik, lärande och utveckling. Att varje projekt integreras i ordinarie verksamhet ökar möjligheterna till hållbarhet, spridning och skalning medan kopplingen till forskarvärlden kan bidra till höjd kvalitet och legitimitet. Olika professioner behöver samverka för att projekten, som ofta hanterar en eller flera komplexa utmaningar, ska generera det värde som efterfrågas. Rapporten lyfter även fram att sociala innovationer kan utvecklas på alla nivåer och att samverkan mellan olika samhällssektorer är avgörande för att möta komplexa utmaningar.

ORIENTERINGSKARTA FÖR SAMHÄLLSFÖRÄNDRING

- faktorer som påverkar social innovation

HÄR FINNS KARTLÄGGNINGEN!

<https://socialinnovation.se/publikationer/>

Behovet av långsiktiga plattformar och intermediära aktörer

- Social innovation behöver bäras av långsiktiga plattformar
- Innovation handlar också om styrning och implementering, inte bara att skapa nytt
- Intermediära aktörer skapar broar mellan policy, praktik och sektorer
- Organisering krävs för att sprida och integrera fungerande lösningar

Vi har gått igenom 10 för uppdraget utvalda dokument

20.2 Lösningen är HASSP/HAI+

Mycket tyder på att **HASSP/HAI+** ligger helt rätt i tiden och faktiskt kan vara just den **plattform** som efterfrågas i de processer Ramboll och Mötesplats Social Innovation (MSI) beskriver.

1. Bristen på nationell strategi för social innovation

Här kan HASSP/HAI+ positionera sig som den saknade helhetsstrukturen — inte enbart en projektplattform utan en nationell och internationellt skalbar infrastruktur för social innovation, med bas i samverkan mellan civilsamhälle, akademi, näringsliv och offentlig sektor. Holistic Association Social Science Park passar perfekt som den sociala motsvarigheten till Science Parks. En konkret lösning på det som politiken ännu inte formulerat.

2. Vidgad innovationsförståelse och skifte bort från linjära styrmodeller

HASSP/HAI+ arbetar redan i denna riktning:

- Från linjära projekt → till dynamiska, lärande processer.
- Från isolerade aktörer → till systemisk samverkan.
- Från produktinnovation → till samhällsinnovation (nya sätt att organisera, inkludera och förstå värde).

HAI-komponenten förstärker detta ytterligare genom att ge datadrivet stöd till lärande och anpassning — något som Ramboll pekar ut som centralt i den nya policyriktningen.

3. Missionslogik och systeminnovation

HASSP/HAI+ är i sin kärna byggt kring *missionslogik*:

- Samla aktörer kring gemensamma samhällsmål (t.ex. hållbarhet, delaktighet, inkludering).
- Möjliggöra systeminnovation – alltså förändring av själva sättet vi organiserar samhällets lösningar.

Detta sammanfaller exakt med det Ramboll beskriver som den framtida policyinriktningen.

4. Behov inom inkludering, arbetsmarknad och utbildning

HASSP/HAI+ adresserar alla tre:

- **Inkludering:** via delaktighet, medborgarkraft och medskapande.
- **Arbetsmarknad:** via katalysatorföretag och sociala innovationsinkubatorer.
- **Utbildning:** genom workshops, folkbildningsspår och koppling till studiefrämjandet.

Här kan HASSP/HAI+ bli en testbädd för den sociala dimensionen av innovation som Svenska ESF-rådet efterfrågar.

Slutsats

HASSP/HAI+ kan mycket väl vara den eftersökta plattformen – både som struktur och som praktisk modell.

Den kan:

- **Översätta policyn till praktik** genom att bygga lokala noder och levande laboratorier.
- Fungera som **nav** för samordning av social innovation inom ESF:s och Vinnovas ramar.
- Ge **AI-stöd** till lärande och utvärdering i komplexa sociala processer – något ingen annan
- aktör idag erbjuder på ett holistiskt sätt.

21 Samverkan HASSP/HAI+ och folkbildningen

1. Folkbildningen som bas för HASSP/HAI+

Folkbildningen (studieförbund, folkhögskolor, cirklar) kan fungera som **jordmånen** där HASSP/HAI+ växer.

- Cirklar och kurser blir **öppna laboratorier** där deltagarna utforskar holistiska lösningar tillsammans med AI-stöd.
- HASSP/HAI+ tillhandahåller **ramverk, metoder och verktyg** (ex. AI-assistenter för dialog, analys och samskapande).
- Folkbildningen blir **plattformen för medborgardeltagande**, där HASSP/HAI+ kan testas, spridas och utvecklas i verkliga miljöer.

Exempel: Studieförbundet startar en cirkelserie ”Holistiskt handlande med AI” baserad på HASSP:s metodik. Resultaten från cirkelarna matas tillbaka till HASSP och förfinas i nästa steg.

2. HASSP/HAI+ som utbildare av folkbildare

HASSP/HAI+ bör utbilda lärare och cirkelledare som folkbildar dialogiskt, inte hierarkiskt.

- HASSP/HAI+ kan skapa en ”Holistic Educator Academy” eller ett ”Lärlarlabb” där cirkelledare, folkhögskollärare och AI-utvecklare samskapar pedagogik för den nya tiden.
- Fokus är på systemförståelse, etik, samverkan och meningsskapande med AI – alltså på att förena teknik, mänsklighet och samhällsutveckling.
- Dessa utbildade folkbildare blir multiplikatorer som kan föra ut HASSP:s tänkande till olika lokala sammanhang, föreningar, skolor och kommuner.

Exempel: HASSP + ett studieförbund utvecklar en lärarfortbildning ”Holistisk AI i folkbildningens tjänst”, där deltagarna lär sig använda HAI+ som verktyg för dialog, scenarioplanering och medskapande.

3. Cirkulär kunskapsutveckling (”learning loop”)

HASSP/HAI+ och folkbildningen kan bygga ett **öppet ekosystem för kunskapsutbyte**:

- Data, erfarenheter och berättelser från lokala cirklar återförs till HAI+, som analyserar mönster och genererar nya insikter.
- Dessa insikter blir underlag för nya studiematerial, policyförslag och samhällsinnovationer.
- På så sätt uppstår en **levande spiral av lärande** mellan människor, AI och samhälle.

Exempel: Cirklar i olika delar av landet rapporterar in sina resultat i HASSP:s digitala plattform. HAI+ sammanställer trender och visar hur olika samhällsfrågor hänger ihop — vilket i sin tur inspirerar nya cirklar och initiativ.

Sammanfattning – Roller och ansvar

Aktör	Roll i samarbetet
HASSP/HAI+	Utvecklar metodik, verktyg och utbildningar för holistiskt lärande och AI-samverkan.
Folkbildningen	Är basen för medborgardeltagande, lokal förankring och praktisk tillämpning.
Lärare/Cirkelledare	Blir nyckelpersoner i spridningen – utbildas via HASSP:s lärlarlabb.
Deltagare/Medborgare	Bidrar med erfarenheter, idéer och reflektioner som utvecklar både folkbildningen och HAI+.

22 Idéburet & socialt byggande

MEDSKICK TILL POLITIKERNA IDAG

Nya tider kräver nya lösningar

Kom ihåg!

- Den idéburna folkrörelsen står för nytänkande och bidrar till att skapa en större mångfald av boendeformer om man vill ha mer av det - stöd det!
- Det är inte marknadens uppgift att lösa bostadskrisen!

Vi är det enda landet i Europa som inte har bostadspolitik som aktivt arbetar för att sänka tröskeln för personer för att få en god bostad

T1.2: Äldre skapar utveckling. Lokala initiativ får bollen att rulla. Vägar framåt!

Tyvärr spelades detta seminarium ej in men [presentationen finns att ta del av här!](#)

Beskrivning: När äldre flyttar eller anpassar sitt sätt att bo skapas nya möjligheter i lokalsamhället. Men äldre vill ha något att flytta till, inflytande och gemenskap. Då kan saker börja hända lokalt. Det visar vi under seminariet med en rad exempel från Sverige men också från Danmark och Nederländerna. Där är intresset för

bra boendemiljöer för äldre mycket större än här. Vad kan vi lära från vad som pågår i Europa? Avslutningsvis ett aktuellt och uppskattat exempel på boende för äldre i Fristad med möjlighet till studiebesök.

Moderator: Peter Eklund, Hela Sverige ska leva/ föreningen för byggemenskaper, Kerstin Känekull, Kollektivhus NU

Talare: Peter Eklund, Hela Sverige ska leva & Föreningen för byggemenskaper, Paula Oksanen, Hogslätts vänboende, Kerstin Känekull, Kollektivhus NU, Camilla Englyst Nielsen, Landsföreningen for Økosamfund & Bofællesskab.dk, Kjell-Ove Sehtson, Fristadbostäder, Magnus Almung, Tengbom arkitektkontor

MISSION

Coopink works to make the housing cooperatives a full-fledged thirdsector besides rent and purchase the Netherlands

Seminarier torsdag

T.1.1: Idéburen bostadsbyggnad i det redan byggda

Beskrivning: Nyproduktion framhålls ofta som den enda och mest effektiva lösningen på den svenska bostadskrisen. Detta trots att nyproducerade bostäder sällan varken möter efterfrågan av prisrimliga bostäder eller skapar de flyttkedjor som är nödvändiga för att bostadskrisen ska lösas. Nybyggnation bidrar dessutom till ökade koldioxidutsläpp. Om man bara ser till antalet kvadratmeter bostadsyta per person behöver vi inte bygga fler bostäder i Sverige. Finns svaret på bostadsbristen i det redan byggda? Hur kan idéburen sektor bättre

nyttja det för att skapa alternativa boendeformer? Seminariet lyfter konkreta exempel på transformation och förtätning och diskuterar potentialen i det redan byggda för framtidens hållbara bostadsproduktion.

Moderator: Veronica Hejdelind, Hejdelinds byrå

Talare: Veronica Hejdelind, Hejdelinds byrå, Martin Grander, Malmö Universitet, Karin Kjellson, Theory Into Practice, Alexandra Berg, Stadsmissionen.

23.1 Nu stänger Älvrummet

Varför lokalerna vid Älvrummet är perfekta för ett Obeyarum

1. Platsen är redan etablerad som en framtids- och innovationsnod

Byggnaden rymmer:

- **Visual Arena** – spetskompetens inom visualisering, XR, immersiva miljöer.
- **Open Arena / Lindholmen Science Park** – öppen innovationsmiljö, vana vid testbäddar och projekt.
- **Konferenslokaler** – redo för workshops, dialogformat, co-creation.
- **Restaurang** – gör platsen levande, attraktiv för längre sessioner och öppna medborgardagar.

Detta matchar *precis* vad ett Obeyarum behöver: en **plats för tvärsektoriell dialog, medborgarmöten, AI-stött samskapande och visualisering av komplexa system.**

HASSP + HAI är i grunden en *holistisk social science park* – och Lindholmen är redan en *tech & innovation park*. Kombinationen är logisk.

2. Älvrummets tidigare funktion $\approx$ Obeyarums framtida roll

Älvrummet var:

- En arena för **framtidsvisioner**
- En plats för **dialog mellan professionella och allmänhet**
- Ett skyltfönster för **Göteborgs utveckling**

Obeyarum ska vara:

- En arena för **holistisk framtidsanalys**
- Ett rum där **AI, forskning och medborgare möts**
- En plats för att utforska **scenarier och samhällsprototyper**

Det är nästan kusligt hur väl platsens *DNA* passar HASSP/HAI+.

3. Lindholmen Science Park söker nya roller efter Älvrummets stängning

Efter att Älvstranden renodlat sin verksamhet finns ett “tomrum”:

- Ingen aktör driver längre stadsutvecklingsdialogen i samma form
- Visual Arena och Open Arena har kapacitet men saknar just nu ett stort visionsprojekt
- Modellen av Göteborg står kvar – men *utan berättelse och utan guider*

HASSP/HAI+ skulle fylla funktioner som annars riskerar att försvinna.

HASSP/HAI+ skulle kunna erbjuda:

- Medborgarscenarier
- Framtidsdialoger
- Systemkartor
- XR-labb
- AI-simuleringar
- Holistiska workshops

...vilket ligger helt i linje med Visual Arenas mandat (visualisering av komplexitet) men tar konceptet *längre* in i samhällsinnovation.

4. Läget är optimalt för en pilot:

- Lokalen är redan anpassad.
- Tekniken finns i huset.
- Ekosystemet finns (universitet, företag, forskning, AI-aktörer).
- HASSP-piloten behöver bara en “värdplattform” – inte helt nya lokaler.
- HASSP/HAI+ kan bokstavligen börja köra **inom veckor**, inte månader.

5. Det stärker HASSP/HAI+ som Göteborgs globala erbjudande

En pilot i hjärtat av Lindholmen Science Park skulle:

- Ge internationell synlighet
- Ge legitimitet gentemot Regeringskansliet, Impact Innovation, Arvsfonden
- Fungera som en *publik prototyp* som lätt kan skalas till andra noder i nätverket

Det placerar HASSP/HAI+ där AI, XR, samhällsutveckling och innovation redan korsas.

Rekommendation

Detta är en strategiskt lysande matchning. Förslag till tre direkta steg:

1. Ta kontakt med Visual Arena & Open Arena

De söker alltid projekt som *överskrider discipliner*.

HASSP + HAI är exakt den typ av metaprojekt de saknar.

2. Positionera HASSP/HAI+ som ersättaren till Älvrummet

Inte Som ett “nytt Älvrum”, utan som en: Holistic Urban & AI Intelligence Hub

3. Använd värdet av att modellen av Göteborg står kvar

Integrering av modellen i:

- AI-scenarier
- XR-upplevelser
- Medborgardialoger
- Holistiska stress- och fredscenarier

Ingen annan aktör i Göteborg har förmågan att göra detta just nu.

23.2 HASSP/HAI+ & Älvrummet – Ett nytt publikt stads- och AI-labb för Göteborgs framtid

Bakgrund

Göteborg står inför en unik möjlighet när Älvrummet nu är stängt och saknar efterträdare. Samtidigt efterlyser AI-kommissionen nationella strukturer för hur AI kan stödja demokrati, inkludering och framtidssäkrad samhällsplanering. Här finns ett tomrum där akademi, civilsamhälle och offentlig sektor kan samverka på ett sätt som inte tidigare varit möjligt.

Holistic Association Social Science Park (HASSP) är en framväxande modell och ett blivande nätverk i Göteborg som kombinerar social hållbarhet, medborgarprocesser, systeminnovation och AI. Nästa fas, **HASSP HAI+**, syftar till att etablera ett publikt labb för framtidens demokratiska stadsutveckling – ett living lab där processkonst, medborgardialog, visualiseringar, urban simulering och AI möts.

Möjlighet för Chalmers Arkitektur

Chalmers är delägare i Lindholmen Science Park och har en strategisk position att forma utvecklingen av ett nytt Älvrummet. HASSP/HAI+

1. Ett unikt forsknings- och utbildningslabb

Publik testmiljö för **AI-stödd medborgardialog**, XR-demokrati och framtidssimuleringar. Ett *real-world living lab* för studenter i arkitektur, planering och design. Möjlighet att bedriva forskning om deltagande design, visualisering, stadsutveckling och transformation.

3. Synlighet och samhällsimpact

Genom ett nytt Älvrummet kan Chalmers ta en ledande roll i:

– Att utveckla **internationellt banbrytande metoder** för hur medborgare engageras i stadsutveckling. Att visa hur **AI kan stärka demokratin**, inte ersätta den. Samt att integrera social, ekologisk och teknologisk hållbarhet.

HASSP/HAI+’s erbjudande

Erbjuda att tillsammans med Chalmers Arkitektur verka för att det stängda Älvrummet kan bli pilot för det önskvärda öppna och medlemsägda HASSPHAI+ nätverket.

Chalmers Arkitektur får här en möjlighet att ta en nationellt och internationellt ledande roll i att utveckla framtidens demokratiska, AI-stödda och holistiska stadsplanering. HASSP/HAI+ som en öppet medlemsägd modell ska få den civilsamhälleliga förankring som krävs för att lyckas.

24 Länkar

VALIDERING HOLISM

PROJEKT STENSTADEN

SKÄRGÅRDEN OCH LÅNGEDRAG

Förstudie Social Science Park av Bente Greve Medskapardemokrati av Inga Lisa Adler
Oseglade vatten då behövs expeditioner av Jan Holmberg

25 Förslag till nästa steg

Pilotprojekt Göteborg:

Etablera en första holistisk nod inom ramen för stadens pågående utvecklingsprocesser, exempelvis kopplat till stadsdelsutveckling, klimatneutrala städer, eller medborgardialog.

Gemensam kommunikation:

Synliggöra Göteborgs initiativ nationellt och internationellt som exempel på holistisk stadsutveckling i praktiken – där människa, teknik och miljö integreras i en gemensam intelligens.

Avslutning

Göteborg har redan tagit flera viktiga steg mot att bli en föregångsstad för hållbar utveckling. Med HASSP/HAI+ som stöd kan staden gå från vision till verklighet – och visa världen att det går att bygga ett samhälle som ser sammanhang, förstår konsekvenser och agerar i helhet.

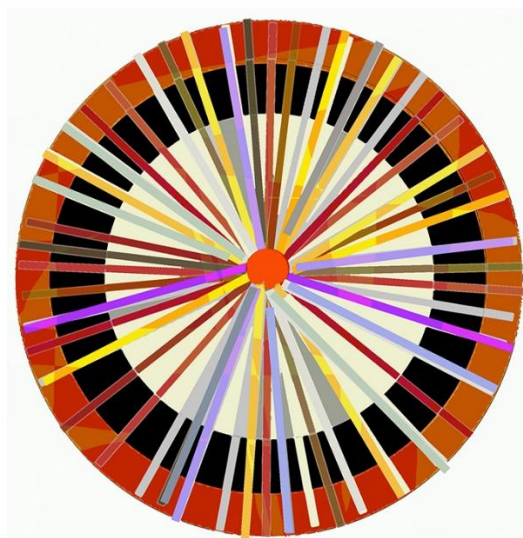
Helheten väntar inte.

Låt Göteborg bli staden som visar vägen.

Göteborg 2025 11 15

Arne Person

Arne Person Arkitekt SAR/MSA för HASSP/HAI+ inom Staden Vi Vill Ha
tel. 070 672 05 42 e-post arne.person1@gmail.com

HASSP

HASSP/HAI+